

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ**

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра економічної кібернетики

«До захисту
допущено»
Завідувачка
кафедри

_____ В. В. Койбічук
(підпис)

_____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістр

зі спеціальності 051 Економіка, освітньо-професійної програми
«Економічна кібернетика» на тему: Аналітика впливу освіти на
ефективність ведення бізнесу

Здобувачки групи Ек.м-21 Харченко Діани Владиславівни

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело.

_____ Діана ХАРЧЕНКО
(підпис)

Керівник 1 завідувачка кафедри,
доцентка, кандидатка економічних наук

_____ Віталія КОЙБІЧУК
(підпис)

Керівник 2 директорка ТОВ «ІНВЕРТ»

_____ Лариса ПІЧКАР
(підпис)

Консультант завідувачка кафедри,
доцентка, кандидатка економічних наук

_____ Віталія КОЙБІЧУК
(підпис)

Суми – 2023

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра економічної кібернетики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка
кафедри

_____ В. В. Койбічук
(підпис)

_____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

(спеціальність 051 «Економіка («Економічна кібернетика»))»

студентці 2 курсу, групи ЕК.м-21

Харченко Діани Владиславівни

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи Аналітика впливу освіти на ефективність ведення бізнесу/
Analysis of the Influence of Education on Business Efficiency
2. Термін подання студентом закінченої роботи «15» грудня 2023 року
3. Мета кваліфікаційної роботи: вивчення впливу рівня освіти працівників та
зовнішніх факторів на діяльність ТОВ «ІНВЕРТ» з метою розроблення
рекомендацій для підвищення якості організації та ведення бізнесу.
4. Об'єкт дослідження: діяльність ТОВ «ІНВЕРТ»
5. Предмет дослідження: вплив рівня освіти працівників та зовнішніх факторів
на діяльність та якість ведення бізнесу підприємства ТОВ «ІНВЕРТ».
6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах результатів проходження
переддипломної практики та статистичних даних отриманих в ході власного
емпіричного дослідження
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів
керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети

Розділ 1 ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ КООПЕТИЦІЇ ОСВІТИ ТА БІЗНЕСУ – 15 листопада 2023 року

У розділі 1 дослідити загальні концепції впливу освіти працівників та зовнішніх факторів на організацію та якість ведення бізнесу

Розділ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ІНВЕРТ» – 25 листопада 2023 року

У розділі 2 надати характеристику діяльності підприємства ТОВ «ІНВЕРТ», Оцінити з використанням інструментів статистичного аналізу вплив освіти та зовнішніх факторів на діяльність підприємства ТОВ «ІНВЕРТ».

Розділ 3 ПОРІВНЯЛЬНИЙ ТА ЕМПІРИКО-СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ОСВІТИ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ – 04 грудня 2023 року

У розділі 3 необхідно проаналізувати вплив зовнішніх факторів на діяльність підприємства ТОВ «ІНВЕРТ», розробити методичні рекомендації для підвищення якості організації та ведення бізнесу.

8. Консультації з роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	Завдання прийняв
1	Койбічук В.В.	06.11.23	06.11.23
2	Пічкач Л.І.	15.11.23	15.11.23
3	Койбічук В.В.	25.11.23	25.11.23

9. Дата видачі завдання: «06» листопада 2023 року

Керівник 1 дипломної роботи _____ В. В. Койбічук

Керівник 2 дипломної роботи _____ Л. І. Пічкач

Завдання до виконання прийняв _____ Д. В. Харченко

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної магістерської роботи на тему
«АНАЛІТИКА ВПЛИВУ ОСВІТИ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВЕДЕННЯ
БІЗНЕСУ»
студента Харченко Діани Владиславівни

Актуальність теми, обраної для дослідження, визначається тим, що освіта працівників та зовнішні фактори стають ключовими визначниками успішності та стійкості бізнесу, і вивчення їх взаємодії (на прикладі ТОВ «ІНВЕРТ») відкриває можливості для розробки конкретних стратегій та рекомендацій, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності та прибутковості підприємства в сучасних умовах бізнес-середовища.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є дослідження впливу рівня освіти працівників та зовнішніх факторів на діяльність ТОВ «ІНВЕРТ» з метою розроблення рекомендацій для підвищення якості організації та ведення бізнесу.

Об'єктом дослідження є діяльність ТОВ «ІНВЕРТ».

Предметом дослідження є вплив рівня освіти працівників та зовнішніх факторів на діяльність та якість ведення бізнесу підприємства ТОВ «ІНВЕРТ».

Задачами дослідження є вивчення взаємозв'язку між рівнем освіти працівників, зовнішніми факторами та діяльністю ТОВ «ІНВЕРТ» для розробки конкретних рекомендацій щодо підвищення якості управління та конкурентоспроможності підприємства.

Для досягнення поставленої мети та задач дослідження було використано методи: аналіз теоретичних концепцій, характеристику діяльності підприємств, дескриптивний, факторний аналіз з використанням інструментів статистичного аналізу, когортний аналіз та оцінка впливу зовнішніх факторів .

Інформаційною базою кваліфікаційної магістерської роботи є результати проходження переддипломної практики та статистичні дані отримані в ході власного емпіричного дослідження.

Основним науковим результатом кваліфікаційної магістерської роботи є розроблення комплексного аналізу взаємозв'язку між рівнем освіти працівників, зовнішніми факторами та діяльністю ТОВ «ІНВЕРТ», що сприяє розробці конкретних рекомендацій для підвищення конкурентоспроможності та прибутковості підприємства.

Одержані результати можуть бути використані при розробці стратегій управління та прийнятті управлінських рішень для підвищення якості організації та ведення бізнесу у ТОВ «ІНВЕРТ», спираючись на науково обґрунтовані рекомендації з урахуванням впливу освіти працівників та зовнішніх факторів.

Результати апробації задач кваліфікаційної магістерської роботи викладені в фахових виданнях (категорія Б): *SocioEconomic Challenges*, 7(2), P.142-151, «Challenges and opportunities in the 'business-education-science' system in the context of innovation development: cluster analysis» (2023); *Business Ethics and Leadership*, 7(2), P. 99-108, «Content and Bibliometric Analysis of Education as a Competitive Advantage of Business» (2023).

Ключові слова: бізнес, освіта, інвестування, конкурентоспроможність, знання, навички, технології, нововведення, працівники, конкурентна перевага, продуктивність, наука, ефективність.

Зміст кваліфікаційної магістерської роботи викладено на 52 сторінках. Список використаних джерел із 45 найменувань, розміщений на 4 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 21 рисуноків, а також 3 додатків, розміщених на 22 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2023 рік.

Рік захисту роботи – 2023 рік.

SUMMARY

The relevance of the chosen research topic is determined by the fact that the education of employees and external factors become key determinants of the success and sustainability of the business. Studying their interaction, exemplified by the LLC "INVERT," opens up opportunities for the development of specific strategies and recommendations aimed at enhancing the competitiveness and profitability of the enterprise in the contemporary business environment.

The objective of the master's thesis is to investigate the impact of the education level of employees and external factors on the activities of LLC "INVERT" with the aim of developing recommendations to improve the quality of organization and business management.

The object of the research is the activities of LLC "INVERT". The subject of the study is the influence of the education level of employees and external factors on the activities and quality of business management of the enterprise LLC "INVERT". The research tasks include examining the relationship between the education level of employees, external factors, and the activities of LLC "INVERT" to develop specific recommendations for improving the quality of management and competitiveness of the enterprise.

To achieve the set goal and research tasks, the following methods were employed: analysis of theoretical concepts, characterization of enterprise activities, descriptive analysis, factor analysis using statistical analysis tools, cohort analysis, and assessment of the impact of external factors.

In the modern world, science, education, and business are interconnected fields that collaborate to foster scientific development and commercial success. The research demonstrates that this collaboration ensures high-quality scientific research and contributes to innovative development. Therefore, analyzing the interconnection

of science, education, and business becomes crucial for understanding and supporting contemporary trends in societal development.

During the course of conducting content-bibliometric analysis on the impact of education on business, it was determined that numerous studies by global scholars have shown that education positively influences business efficiency and a country's competitiveness. Employees with higher levels of education tend to be more productive, adaptive, and innovative, contributing to the success of businesses. A higher level of education is also associated with higher salaries and job satisfaction, leading to lower employee turnover and better retention.

Investments in education yield significant long-term economic benefits. Education is a decisive factor in the development of a skilled and competitive workforce, stimulating economic growth and innovation. Investments in education lead to improved social mobility, reduced income inequality, and better health outcomes.

Despite the positive impact of education on business outcomes, many industries face a persistent skills shortage where employers struggle to find workers with the necessary skills and qualifications. This underscores the need to adapt education to the needs of businesses and the labor market, emphasizing the provision of relevant skills and training. The importance of lifelong learning should also be emphasized.

Given the rapid changes in the nature of work and technology, lifelong learning is becoming increasingly crucial. Companies that prioritize continuous learning and training for their employees are more likely to remain competitive and innovative.

Investing in education is a sound financial commitment, as it not only elevates the level of education and ensures competent workers but also contributes to the overall development of society. Investing in education helps reduce unemployment levels and increase income for the population, fostering economic growth and

business development. Thus, investing in education not only ensures a high level of employee education but also has a positive impact on society as a whole.

The study also examined the impact of external factors on the business environment and conducted an analysis of various aspects influencing organizational activities. Among these factors are economic and financial changes, political and legal conditions, sociocultural and technological trends.

Based on this research, a wealth of valuable information has been obtained, enabling informed strategic decision-making. One of the outcomes is an enhanced awareness of the risks and opportunities associated with external factors.

The master's thesis has successfully identified key market trends, providing valuable insights for the company to strategically align its products or services with the dynamic changes in demand. This process of trend identification is crucial for staying ahead in a competitive market environment. By understanding and adapting to emerging trends, the company, in this case, LLC "INVERT," is better positioned to meet customer needs and preferences effectively.

A pivotal element of the research was the employee survey. This survey played a crucial role in providing an insider's perspective on the corporate culture and workflow within LLC "INVERT." By gathering feedback directly from employees, the study aimed to uncover valuable insights into the work environment, interpersonal dynamics, and overall employee satisfaction. This qualitative data is instrumental in understanding the human aspect of the organization, shedding light on aspects that quantitative metrics alone may not reveal.

The research employed a diverse array of data analysis methods, showcasing a comprehensive and thorough approach to understanding various facets of the company, its personnel, and its customer interactions.

Descriptive analysis served as a foundational method, offering a detailed summary of the main characteristics of both the company and its personnel. This involved distilling complex datasets into key insights, providing a clear and concise

overview of crucial aspects such as organizational structure, employee demographics, and key performance indicators. Descriptive analysis is fundamental for establishing a baseline understanding that can guide more advanced analytical techniques.

Cohort analysis, particularly focused on the business-to-business (B2B) segment, played a pivotal role in examining customer behavior and interaction. This method facilitated a detailed exploration of how different cohorts of B2B customers engage with the company over time. By dissecting customer interactions into identifiable groups, gained insights into patterns of customer acquisition and retention. This information is indispensable for crafting targeted strategies that cater to the unique needs of specific customer segments, ultimately enhancing customer satisfaction and loyalty.

Cluster analysis in this study has become a powerful tool for evaluating the impact of education on the quality of business management within the context of 20 Ukrainian confectionery companies. This method allowed the grouping of companies based on similar educational characteristics, which, in their case, determined the success and efficiency of business processes.

During the cluster analysis, companies were divided into groups or "clusters" according to the education levels. This facilitated the identification of clear dependencies between the level of education and the efficiency of business processes. For example, it became possible to discern how companies with holding higher education degrees differ from those where peoples have a lower level of education.

The analysis of the obtained clusters can reveal specific trends and correlations between the level of education and various aspects of business processes, such as management efficiency, strategic planning, or innovation.

The PEST analysis served as a robust framework, offering a thorough and nuanced examination of the external environment that surrounds the company. This

strategic tool systematically evaluated the political, economic, socio-cultural, and technological factors that impact the company's operations. By delving into each of these dimensions, the analysis provided a comprehensive overview of the macro-environmental forces shaping the business landscape.

In the realm of political factors, the analysis likely considered government stability, regulatory frameworks, and political trends that could affect the company's operations. Economic factors would encompass aspects such as inflation rates, exchange rates, and overall economic stability, shedding light on potential challenges and opportunities arising from the economic climate.

Socio-cultural factors would involve an exploration of societal attitudes, cultural norms, and demographic trends influencing consumer behavior. Understanding these factors is crucial for tailoring products or services to meet the evolving needs and preferences of the target audience. Lastly, technological factors would involve an assessment of the technological landscape, including innovations and disruptions that could impact the industry.

Simultaneously, an analysis of the competitive environment provided insights into the dynamics of the market. This involved a detailed examination of competitors' strengths and weaknesses, allowing the company to benchmark itself against industry rivals. By identifying competitive advantages and areas needing improvement, the company could refine its strategies for a more competitive position.

The competitive analysis explored potential niches in the market—areas where the company could distinguish itself from competitors. Recognizing these niches opens avenues for strategic differentiation and can be instrumental in carving out a unique market position. Additionally, the identification of opportunities for development within the competitive landscape enables the company to align its growth strategies with market trends and customer demands.

In summary, the combination of PEST analysis and an assessment of the competitive environment provided the company with a comprehensive understanding of both external influences and internal dynamics. This informed perspective is invaluable for strategic decision-making, enabling the company to navigate challenges, capitalize on opportunities, and stay agile in a dynamic business environment.

The final stage of the research involved an analysis of financial indicators, allowing an assessment of financial stability and resource management efficiency.

The informational foundation of the master's thesis is based on the results of pre-diploma internship and statistical data obtained during the author's own empirical research.

The primary scientific outcome of the master's thesis is the development of a comprehensive analysis of the relationship between the education level of employees, external factors, and the activities of LLC "INVERT". This contributes to the formulation of specific recommendations for enhancing the competitiveness and profitability of the enterprise.

The obtained results can be utilized in the development of management strategies and decision-making processes to improve the quality of organization and business management in LLC "INVERT". This involves relying on scientifically grounded recommendations that consider the influence of employee education and external factors.

The results of the validation of the tasks of the master's thesis are presented in professional publications (Category B): *SocioEconomic Challenges*, 7(2), 142-151. «Challenges and opportunities in the ‘business-education-science’ system in the context of innovation development: cluster analysis» (2023); *Business Ethics and Leadership*, 7(2), 99-108 « Content and Bibliometric Analysis of Education as a Competitive Advantage of Business» (2023).

Keywords: business, education, investment, competitiveness, knowledge, skills, technology, innovation, employees, competitive advantage, productivity, science, efficiency.

The content of the master's thesis is presented in 52 pages. The list of used sources consists of 45 references and spans 4 pages. The thesis includes 13 tables, 21 figures, as well as 3 appendices, spread across 22 pages.

The year of completion of the master's thesis is 2023.

The year of the thesis defense is 2023.

ЗМІСТ

ВСТУП	14
РОЗДІЛ 1: ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ КООПЕТИЦІЇ ОСВІТИ ТА БІЗНЕСУ	16
1.1 Контентно-бібліометричний аналіз освіти як конкурентної переваги бізнесу.....	16
1.2 Вплив зовнішніх факторів на бізнес-середовище.....	23
1.3 Огляд методів та підходів оцінювання впливу освіти та зовнішніх факторів на ведення бізнесу	27
РОЗДІЛ 2: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ІНВЕРТ»	31
2.1 Огляд діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «ІНВЕРТ»..	31
2.2 Формування ознакового простору показників системи взаємовідносин «освіта-бізнес»: дескриптивний аналіз	33
2.3 Кластерний аналіз.....	38
2.4 Когортний аналіз (сегментний аналіз) B2B.....	49
РОЗДІЛ 3: ПОРІВНЯЛЬНИЙ ТА ЕМПІРИКО-СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ОСВІТИ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ	Ошибка!
Закладка не определена.	57
3.1. Оцінювання впливу мікро- та макропоказників на діяльність ТОВ «ІНВЕРТ».....	Ошибка! Закладка не определена.
3.2 Розроблення методичних рекомендацій до підвищення якості організації та ведення бізнесу	Ошибка! Закладка не определена.
ВИСНОВКИ.....	Ошибка! Закладка не определена.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
ДОДАТКИ.....	Ошибка! Закладка не определена.
	71

ВСТУП

У сучасному світі наука, освіта та бізнес є взаємопов'язаними галузями, які мають великий потенціал для співпраці та розвитку. Потреба у взаємодії між цими сферами зростає не лише через швидкий науково-технічний розвиток, а й через зміни в бізнесі та економіці.

Дослідження показують, що співпраця між цими галузями забезпечує високу якість наукових досліджень, сприяє розвитку інноваційних технологій та відкриває нові можливості для комерційного успіху.

Тому аналіз взаємозв'язку науки, освіти та бізнесу має велике значення для розуміння сучасної ситуації та майбутнього розвитку суспільства.

Об'єктом дослідження є діяльність ТОВ «ІНВЕРТ».

Предметом дослідження є вплив освіти працівників та зовнішніх факторів на організацію та якість ведення бізнесу підприємства ТОВ «ІНВЕРТ».

Метою дослідження є вивчення впливу рівня освіти працівників та зовнішніх факторів на діяльність ТОВ «ІНВЕРТ» з метою розроблення рекомендацій для підвищення якості організації та ведення бізнесу.

Наукова новизна дослідження полягатиме у комплексному аналізі взаємозв'язку між освітою працівників, зовнішніми факторами та діяльністю ТОВ «ІНВЕРТ», а також у розробці конкретних рекомендацій для підвищення конкурентоспроможності та прибутковості даного підприємства.

Завдання дослідження:

1. Дослідження загальних концепцій впливу освіти на організацію та бізнес:
  - Аналіз теоретичних підходів до вивчення впливу освіти на успішність бізнесу.

- Визначення ключових аспектів, які пов'язані з рівнем освіти працівників та їхнім впливом на ефективність підприємства.

2. Характеристика діяльності ТОВ «ІНВЕРТ»:

- Опис структури та функціональних особливостей підприємства.
- Аналіз основних напрямків діяльності та продукції компанії.

3. Аналіз впливу зовнішніх факторів:

- Визначення зовнішніх факторів, які можуть впливати на діяльність ТОВ «ІНВЕРТ».

- Оцінка важливості та ступеня впливу кожного зовнішнього фактора.

4. Аналітично-розрахункова частина:

- Використання інструментів статистичного аналізу (STATISTICA 10) для оцінки впливу рівня освіти працівників на фінансові показники підприємства.

- Аналіз взаємозв'язку зовнішніх факторів із фінансовою результативністю компанії.

- Розробка рекомендацій на основі отриманих результатів.

Ця дослідницька робота має на меті внести практичний внесок у підвищення ефективності та конкурентоспроможності ТОВ «ІНВЕРТ» через системний аналіз впливу освіти та зовнішніх факторів на його діяльність.

РОЗДІЛ 1: ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ КООПЕТИЦІЇ ОСВІТИ ТА БІЗНЕСУ

1.1. Контентно-бібліометричний аналіз освіти як конкурентної переваги бізнесу

Освіта часто вважається ключовим елементом економічного зростання та розвитку, оскільки вона дає змогу людям здобувати навички та знання, необхідні для досягнення успіху на робочому місці та сприяння суспільству. Проте переваги освіти виходять за межі індивідуального рівня та можуть мати значний вплив на бізнес та економіку в цілому.

Одним із найважливіших способів впливу освіти на бізнес є її вплив на продуктивність. Освіта дає людям навички та знання, необхідні для більш ефективного виконання роботи, що призводить до підвищення рівня продуктивності та ефективності. Це, у свою чергу, може призвести до покращення ефективності бізнесу та конкурентоспроможності. Окрім продуктивності, освіта також стимулює інновації та творчість, надає людям знання та інструменти, необхідні для розробки нових ідей і підходів, що особливо важливо у галузях, що покладаються на творчість, таких як мистецтво, медіа та технології. Інновації та креативність призводять до розробки нових продуктів та послуг, та надають підприємствам конкурентну перевагу на ринку.

З іншого боку, освіта відіграє важливу роль у вдосконаленні практики управління. Вона допомагає менеджерам розвинути кращі лідерські навички та покращити їхню здатність керувати та мотивувати працівників. Це покращує моральний стан співробітників і задоволеність роботою, що, у свою чергу, позитивно впливає на ефективність бізнесу. Навчання може покращити

доступ до фінансування. Фірми, власники чи керівники яких мають вищий рівень освіти, часто сприймаються кредитором як менш ризиковані, а отже, є більш привабливими. Це може призвести до покращеного доступу до фінансування, що може бути критично важливим для підприємств, які прагнуть розвиватися та розширюватися. Також важливо підкреслити роль освіти на міжнародному рівні. Від якості освіти залежить рівень взаємовідносин на міжнародному ринку праці та рівень міжнародної конкурентоспроможності. Тому що люди з вищим рівнем освіти мають навички та знання, необхідні для орієнтування на складних глобальних ринках і розробки ефективних стратегій для конкуренції.

Розглядаючи вплив рівня освіти на бізнес і конкурентоспроможність, а також інвестиції в освіту, слід підкреслити такі важливі аспекти, як: нерівність доступу до освіти, відсутність відповідних навичок, вартість освіти, «витік мізків», вплив на інновації, проблеми впровадження.

Нерівний доступ до освіти означає, що освіта може бути дорогою та не однаково доступною для всіх людей, що потенційно призводить до нерівності в рівнях освіти та можливостях. Навички та знання, надані освітою, можуть не завжди відповідати потребам ділового світу, залишаючи випускникам прогалину в їхніх здібностях, що може вплинути на їх конкурентоспроможність. Подібним чином, деякі системи освіти можуть не приділяти достатнього уваги розвитку практичних навичок, що також перешкоджає зростанню бізнесу та конкурентоспроможності. У певній категорії здобувачі освіти виникає питання: «Чи взагалі потрібна освіта для того, щоб бути успішним у бізнесі?».

Проблема інвестиції в освіту полягає в тому, що ціна інвестування може бути занадто високою та дорогою для окремих осіб, підприємств і урядів. Досягти балансу між інвестиціями в освіту та іншими пріоритетами досить важко, особливо в країнах з низьким рівнем доходу або під час економічного спаду. «Витік мізків»: у деяких випадках високоосвічені люди можуть

вирішити залишити свою країну заради кращих можливостей роботи або вищої заробітної плати, що призводить до ефекту «витоку мізків». Вплив на інновації: хоча освіта може призвести до збільшення інновацій та творчості, вона також може мати протилежний ефект. Механічне навчання або зосередження на певних навичках може обмежити здатність людей мислити нестандартно та розвивати нові інноваційні ідеї, що може перешкоджати конкурентоспроможності бізнесу.

Згідно з дослідженням науковців Хекман Дж. та Каутц Т., існує позитивна кореляція між рівнем освіти та продуктивністю бізнесу. Їхнє дослідження показало на прикладі країн ОЕСД, що вищий рівень освіти призводить до підвищення продуктивності працівників, що, у свою чергу, позитивно впливає на якість бізнесу. А також, в дослідженні зазначається, що інвестиції в освіту можуть призвести до довгострокового економічного зростання та розвитку [1, 2].

У дослідження Світового банку зазначається [3], що інвестиції в освіту є важливими для сприяння економічному зростанню, зменшення бідності та покращення якості життя людей. Дослідження підкреслює, що освіта позитивно корелює з вищими заробітками та кращими можливостями працевлаштування, що може призвести до більш кваліфікованої та продуктивної робочої сили, зрештою підвищуючи конкурентоспроможність бізнесу [4].

Науковці Лі С. та Юн Х. у своїй праці [5] говорять, що вищий рівень освіти позитивно корелює із задоволеністю роботою, що сприяє покращенню бізнес-результатів. Працівники з кращим рівнем освіти більш залучені та віддані своїй роботі, це призводить до підвищення продуктивності та кращих результатів бізнесу.

Ван, М., Ное, Р. у праці [6] розглядають вплив інвестицій на рівень освіти та доводять, що інвестиції в освіту покращують навички та

компетенцію працівників, а це призведе до кращого задоволення від роботи та більшої відданості робочої сили.

Отже, велика кількість досліджень науковців світу, зокрема стверджує, що кваліфікована та освічена робоча сила має вирішальне значення для процвітання бізнесу в умовах сучасної глобалізованої, цифрової та конкурентної економіки. Проте у дослідженні Кренсон, А. зазначається, що рівень освіти працівників не завжди є запорукою успішного бізнесу. У дослідженні було виявлено, що найважливішими факторами успіху є навички керівництва, експертиза в обраних сферах, здатність до інновацій та відкритість до нових ідей.

Майкл Е. Портер, провідний спеціаліст із конкурентної стратегії та конкурентоспроможності націй і регіонів, стверджує, що освіта є важливою для створення конкурентної переваги в бізнесі [7]. Він припускає, що освіта дозволяє людям розвивати унікальні навички та знання, які важко відтворити, і що це може призвести до створення високоякісного бізнесу.

Клейтон Крістенсен, експерт із проривних інновацій і автор книги «Дилема інноватора», також наголошує на важливості освіти для створення успішного бізнесу. Він припускає, що освіта дозволяє людям мислити творчо та розробляти нові бізнес-моделі, які можуть підірвати існуючі галузі та створити нові можливості для зростання [8].

Джонатан Левін, проаналізував дані з 50 країн і виявив, що вищий рівень освіти сприяє економічному зростанню, але не завжди впливає на конкурентоспроможність бізнесу [9].

Отже, хоча вищий рівень освіти може допомогти в керуванні бізнесом, це не гарантує успіху. Навички керівництва, експертиза в обраних сферах, здатність до інновацій та відкритість до нових ідей можуть бути більш важливими для успішної діяльності бізнесу.

Також розглянемо тематичні дослідження успішних компаній світу (Google, Southwest Airlines, Zappos) і організацій, які пояснюють свій успіх, частково, освітою та навчанням.

Google – давно відомий своєю інноваційною культурою, і освіта відіграє ключову роль у розвитку цієї культури. Компанія пропонує своїм співробітникам різноманітні навчальні та освітні програми, зокрема курси з лідерства, кодування, аналізу даних тощо. Крім того, Google має політику «20% часу», яка заохочує співробітників витратити 20% свого робочого часу на досягнення проектів та інтересів, які не є частиною їхніх основних службових обов'язків. Ця політика привела до багатьох успішних нових продуктів і функцій, таких як Google Maps і Gmail. Відданість Google постійній освіті та інноваціям допомогла компанії зберегти позицію лідера в індустрії технологій [10].

Southwest Airlines є надзвичайно успішною авіакомпанією, яка відома своїми низькими тарифами та дружньою політикою до клієнтів. Ключовим фактором її успіху є її прихильність навчання та підвищення кваліфікації працівників. Southwest пропонує широкі навчальні програми для своїх співробітників, включаючи навчання з обслуговування клієнтів, безпеки та технічних навичок. Компанія заохочує постійну освіту та професійний розвиток своїх співробітників, пропонуючи компенсацію за навчання на курсах, пов'язаних з роботою. Така увага до освіти та навчання допомогла Southwest створити висококваліфіковану та мотивовану робочу силу, що сприяло її успіху в висококонкурентній авіаційній галузі [11].

Zappos – це онлайн-магазин взуття та одягу, який відомий своїм винятковим обслуговуванням клієнтів. Освіта та навчання є ключовими компонентами стратегії обслуговування клієнтів Zappos. Компанія має сувору програму навчання для нових співробітників, яка включає навчання в аудиторії, спостереження за досвідченими співробітниками та навчання на робочому місці. Крім того, Zappos заохочує постійну освіту та професійний

розвиток своїх співробітників, пропонуючи компенсацію за навчання на курсах, пов'язаних з роботою. Такий акцент на освіті та навчанні допоміг компанії створити висококваліфіковану та орієнтовану на клієнта робочу силу, що сприяло її успіху у висококонкурентній індустрії онлайн-роздрібної торгівлі [12].

Для того, щоб з'ясувати, чи взагалі є важливою тема «Як впливає рівень освіти на бізнес, та чи варто інвестувати в освіту» авторами проведено дослідження за допомогою аналізу публікацій, що індексуються наукометричною базою даних Scopus.

За останні кілька років тема впливу освіти на бізнес отримала значний інтерес у науковій спільноті, що підтверджується зростанням кількості опублікованих статей на цю тему. Наприклад, у базі даних Scopus кількість статей на тему «освіта і бізнес, та інвестиції в освіту» зросла з менш ніж 100 у 2000 році до понад 2000 у 2023 році. Більшість цих статей були опубліковані в останніх 10 роках (рисунок 1.1.1).

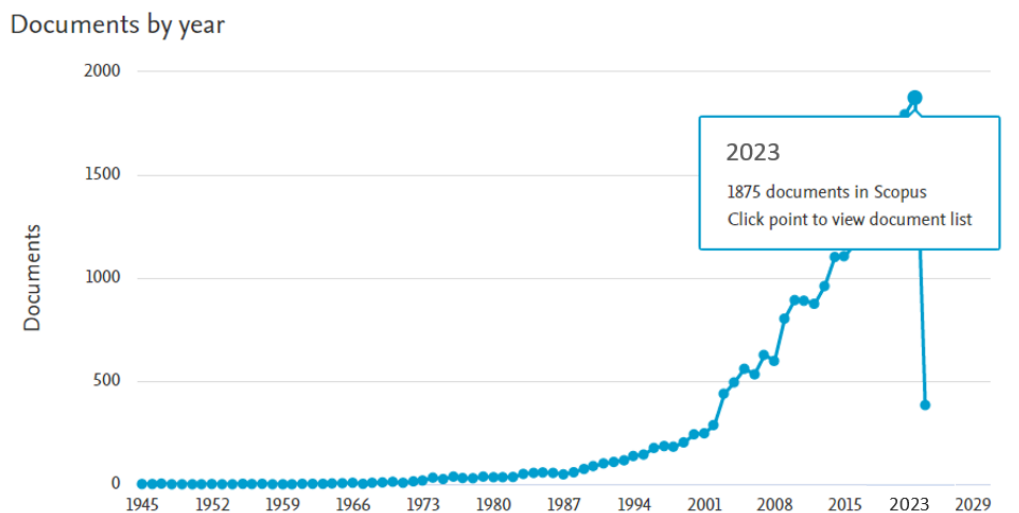

Рисунок 1.1.1 – Кількість статей, проіндексованих базою даних Scopus

Збільшення кількості статей свідчить про зростаючий інтерес до теми «Освіта та бізнес» серед науковців та інших фахівців. По-перше, це пов'язано з розумінням того, що рівень освіти працівників однозначно здійснює вплив на конкурентоспроможність бізнесу. По-друге, з прагненням покращити якість освіти та навчання, щоб підготувати кваліфіковану робочу силу для ринку

праці. Зростання кількості статей також вказує на зростання інтересу до розвитку бізнес-освітніх програм та наукових досліджень у цьому напрямку, а також до інтересу все більше інвестувати в навчання.

Топ-15 країн, науковці яких найбільше опублікували статті на тему «Як впливає рівень освіти на бізнес, та чи варто інвестувати в освіту», відображено на рисунку 1.1.2.

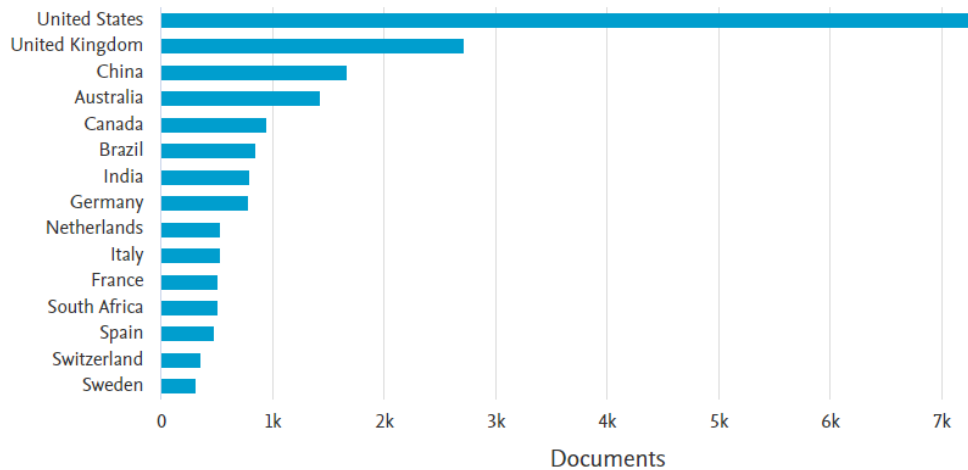

Рисунок 1.1.2 – Кількість опублікованих статей у різних країнах світу

Примітка: k – 1000 публікацій

За результатами аналізу (рисунок 1.1.2), найбільшу кількість статей на тему освіти та бізнесу видано в таких країнах, як: США, Великобританія, Китай, Австрія, Канада і т. д. У даних країнах було найбільше випущено статей на тему освіти, бізнесу та інвестування в навчання, оскільки ці країни мають дуже розвинуту систему вищої освіти та економіку. У країнах розташовані провідні світові університети, що залучають багато вчених і дослідників, які проводять дослідження в галузі освіти та бізнесу. Крім того, у них існують потужні дослідницькі центри, фірми та організації, що також займаються дослідженнями в цій галузі. Також в країнах підтримується культура інновацій та підприємництва, що створює сприятливе середовище для розвитку бізнесу і використання новітніх методів управління, що може бути об'єктом дослідження в галузі освіти та бізнесу.

Загалом ці тематичні дослідження демонструють важливість освіти та навчання для успіху бізнесу та організацій. Освіта може допомогти створити кваліфіковану та мотивовану робочу силу, сприяти розвитку культури інновацій та креативності, а також покращити рівень обслуговування та задоволеності клієнтів. Інвестуючи в освіту та навчання, підприємства можуть отримати конкурентну перевагу та досягти довгострокового успіху.

1.2. Вплив зовнішніх факторів на бізнес-середовище

Для успішного ведення бізнесу важливо вивчати зовнішні фактори, що впливають на вдосконалення корпоративного управління, продуктивність праці, повне і своєчасне використання резервів зростання, а також науково обґрунтовані системи планування та аналітики для оцінки ефективності управління персоналом.

Фактори зовнішнього середовища – це фактори, які знаходяться за межами підприємства.

Зовнішнє середовище може бути непрямим (макросередовище) і прямим (мікросередовище). Прямий вплив безпосередньо діє на бізнес-процеси. До таких факторів належать акціонери, постачальники, трудові ресурси, інституційне та державне регулювання, споживачі, профспілки та конкуренти. Середовище непрямого впливу - є фактором, що впливає на функціонування організації. Це такі фактори, як політичні та соціокультурні зміни, значущі для організації події в інших країнах і вплив інтересів групи [13].

Вплив даних факторів на бізнес-середовище є важливим аспектом стратегічного корпоративного управління. Зміни у зовнішньому середовищі

можуть бути вирішальними та мати значний вплив на успіх, конкурентоспроможність та стійкість компанії до ризику.

Розглянемо основні фактори, які впливають на бізнес:

- Економічні – зміни у внутрішній або глобальній економіці впливають на звички споживачів, рівень доходів та інфляцію.
- Соціокультурні – зміни в суспільних цінностях, культурних тенденціях, демографічній структурі населення. Бізнес повинен адаптуватися до змін у споживчому попиті та уникати конфліктів із суспільством.
- Політичні та правові – мають серйозний вплив на умови діяльності підприємства. Зміни в законодавстві, політичні турбуленції, податкові реформи та інші аспекти визначають рівень ризику та можливостей для бізнесу.
- Технологічні – швидкий темп технологічного розвитку є як загрозою, так і можливістю для бізнесу. Зміни в технологіях впливають на процеси виробництва, якість товарів і послуг, а також конкурентоспроможність підприємства на ринку.
- Екологічні – зростаюча увага до екології створює нові виклики для бізнесу. Споживачі вимагають від підприємств відповідальності за вплив на навколишнє середовище. Законодавчі обмеження та вимоги до стандартів екологічної безпеки впливають на виробництво та розповсюдження продукції.

Якщо говорити про останні роки, то світ стикнувся з низкою непередбачуваних подій, таких як глобальна пандемія COVID-19 та війна в Україні. Ці події мають прямий вплив на бізнес-середовище, викликаючи серйозні виклики для підприємств у всьому світі.

Пандемія COVID-19 викликала значні зміни в споживчій поведінці, ланцюгах постачання та робочих процесах. Бізнеси змушені були адаптуватися до нових реалій, впроваджуючи дистанційну роботу, змінюючи стратегії маркетингу та переглядаючи свої фінансові прогнози. Необхідність

забезпечити безпеку працівників та клієнтів стала пріоритетом для багатьох галузей.

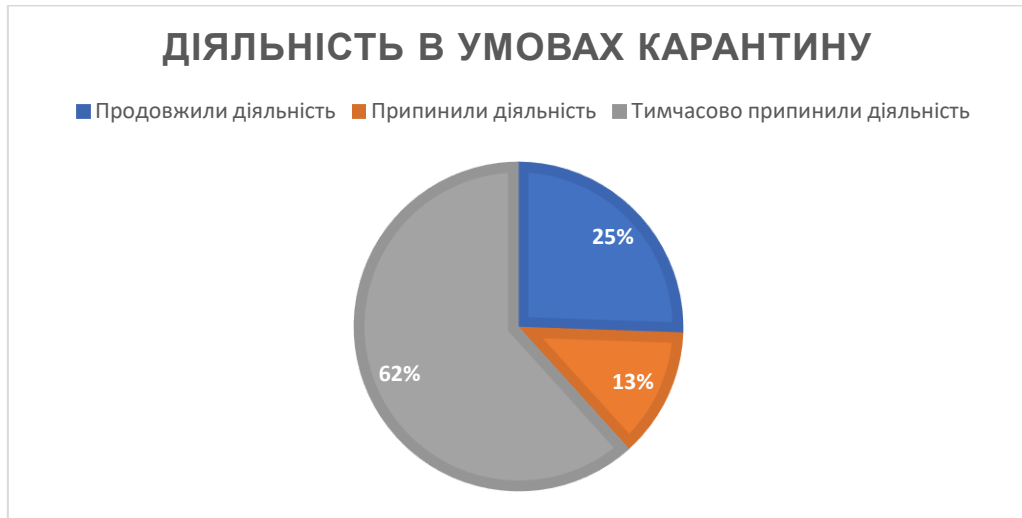

Рисунок 1.2.1 – Аналіз результатів проведення

Джерело: Проведене опитування Спілкою українських підприємців

Діяльність під час карантину: майже 25% підприємців продовжили діяльність на період обмежень, а 62% тимчасово припинили роботу. Повністю закрили свій бізнес 12% підприємців, і до цієї категорії в першу чергу відноситься мікро та малий бізнес (рисунок 1.2.1) [14].

Військовий конфлікт в Україні викликав значні політичні та економічні турбуленції. Багато підприємств стикнулися з проблемами щодо перерв у постачанні, ризиками втрати ринків збуту та нестабільністю економічної ситуації. Деякі галузі, зокрема ті, які пов'язані з експортом та імпортом, відчували значні труднощі у збереженні своєї діяльності.

Підприємствам довелося впроваджувати нові стратегії для виживання в умовах нестабільності: розширення продукції, перегляд стратегій маркетингу, пошук нових ринків та зміна ланцюгів постачання. Також стала актуальною тема цифрової трансформації, щоб підприємства могли ефективно функціонувати в умовах віддаленої роботи та онлайн взаємодій з клієнтами.

Статус ділового середовища: Індекс ділової активності UBI (Ukraine Business Index) за серпень 2023 року становить 38,23 (зі 100).

Зростання індексу продовжує показувати, що компанії втомилися від невизначеності [15].

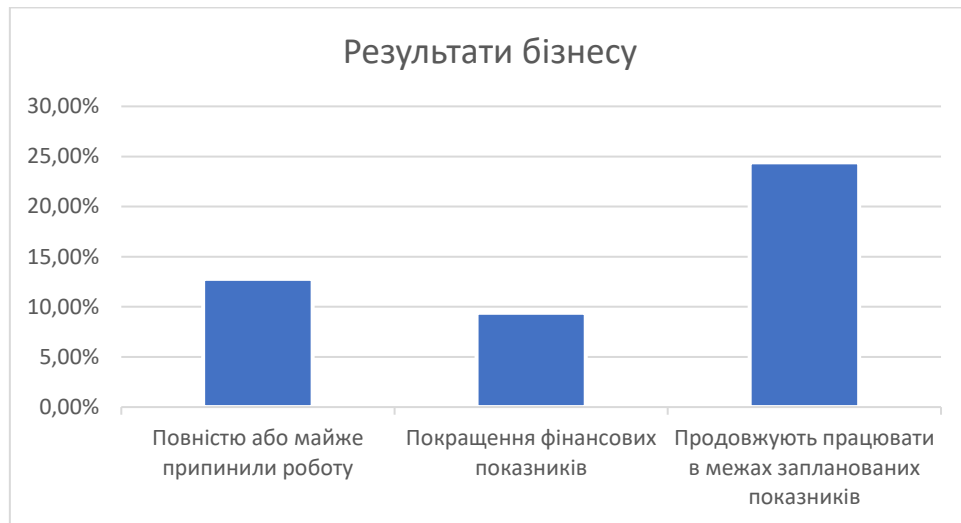

Рисунок 1.2.2 - Результати бізнесу за перші 6 місяців 2023

Джерело: проведене дослідження центром інноваційного розвитку. Період опитування: 04.08 - 14.08.2023. Опитано 635 власників та керівників компаній.

Згідно з операційними показниками за перше півріччя 2023 року, 12,8% компаній повністю або майже повністю припинили діяльність.

9,4% компаній відповіли, що їхнє робоче навантаження збільшилося порівняно з планом.

Діють у межах планових показників 2023 року - 24,4% компаній.

Отже, бізнес повинен бути готовим до непередбачуваних подій та швидко реагувати на зміни в зовнішньому середовищі. Адаптація, гнучкість та спроможність швидко діяти на нові реалії стають стратегічними компонентами успіху в умовах нестабільності, що визначаються подіями, такими як глобальна пандемія та військовий конфлікт.

1.3. Огляд методів та підходів оцінювання впливу освіти та зовнішніх факторів на ведення бізнесу

Вплив освіти і зовнішніх факторів на бізнес досліджують з використанням різних методів і підходів.

Для оцінки впливу освіти на ефективність ведення бізнесу існують методи [16]:

- Анкети, інтерв'ю та опитування - інструменти для збору даних та отримання відгуків від учасників дослідження.
- Дескриптивний аналіз - цей метод застосовується для опису та аналізу вже наявних даних.
- Факторний аналіз – метод для виявлення основних факторів, які впливають на певне явище.
- Кластерний аналіз - це метод статистичного аналізу, використовується для групування подій або об'єктів у класи або «кластери» на основі схожості між ними.
- Когортний аналіз - це метод, який дозволяє проаналізувати зміну певного показника в часі для різних груп.

На рисунку 1.3.1 вказано кількість осіб, які провели аналіз оцінки впливу рівня освіти на бізнес даними методами:

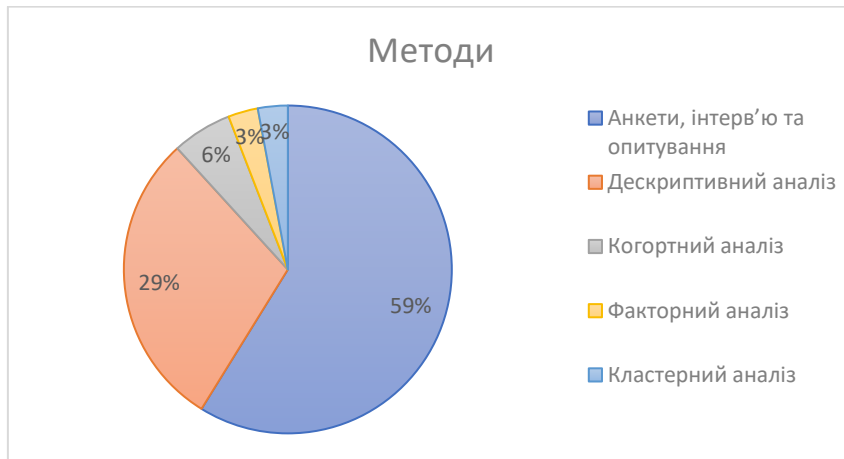

Рисунок 1.3.1 – Відсоток осіб, які провели аналіз оцінки впливу рівня освіти на бізнес

Джерело: дані отримані на основі аналізу наукових статей, які були опубліковані в останні 10 років.

Анкети, інтерв'ю та опитування є найпоширенішими методами, які використовуються для оцінки впливу рівня освіти на бізнес. Ці методи є простими у використанні та реалізації, вони дозволяють збирати широкий спектр інформації та можуть бути використані для дослідження великого кола питань.

Методи та підходи оцінювання впливу зовнішніх факторів на ефективність ведення бізнесу [17]:

- PEST-аналіз - це маркетинговий метод призначений для оцінки впливу політичних, економічних, соціальних та технологічних факторів на бізнес.
- Аналіз конкурентного середовища - це метод для оцінки впливу конкурентів на бізнес.
- SWOT-аналіз – це метод визначення сильних і слабких сторін, можливостей та загроз бізнесу.
- Аналіз ризиків – метод визначення потенційних загроз і ризиків, які виникають через зовнішні фактори.

На рисунку 1.3.2 вказано кількість осіб, які провели аналіз оцінки зовнішніх факторів на бізнес даними методами:

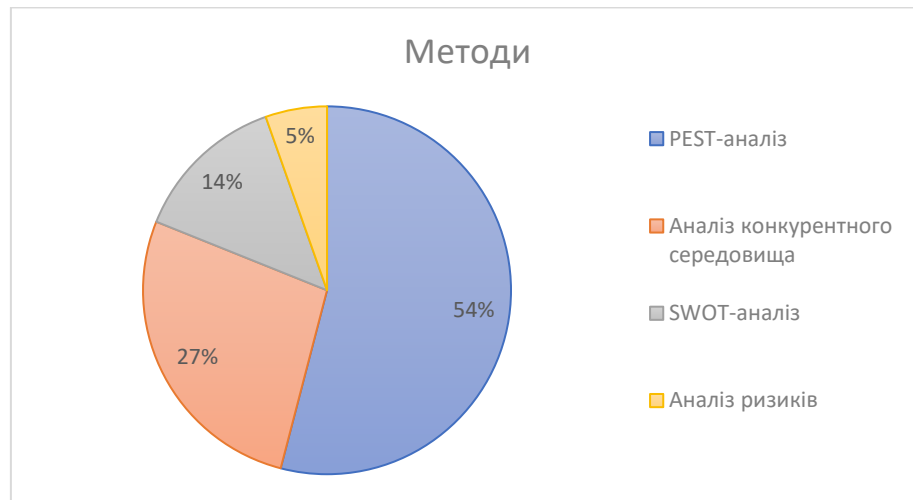

Рисунок 1.3.2 - Відсоток осіб, які провели аналіз оцінки впливу зовнішніх факторів на бізнес

Джерело: дані отримані на основі аналізу наукових статей, які були опубліковані в останні 10 років.

PEST-аналіз є найпоширенішим методом оцінювання впливу зовнішніх факторів на бізнес. Цей метод дозволяє дослідникам отримати широкий огляд зовнішніх факторів, які можуть впливати на бізнес та є простим у використанні.

Наприклад, Анна С. Ліндке та Ян-Бенедікт Е. Стінгер у своїй статті: «The Impact of Education on Entrepreneurial Success» використовували методи анкетування та аналізу статистичних даних. Вони збирали дані про рівень освіти підприємців та їх успіх у бізнесі через анкети, а потім використовували статистичні методи для аналізу зібраних даних [18].

Дослідники Діпеш С. Шарма та Ранадіп Рай у своєму дослідженні "Impact of External Environmental Factors on Business Performance of Selected Small and Medium Enterprises in India" використовували метод анкетування для збору даних від підприємств малого та середнього бізнесу в Індії. Дані про

зовнішні фактори (економічні та соціокультурні) також оцінювали через анкети [19].

Зінефа Шіферав та Мелкаму Тайє у статті: "The Impact of Training and Development on Employee Performance and Effectiveness: A Case Study of District Five Administration Office, Vole Sub-City, Addis Ababa, Ethiopia" використовували як кількісні, так і якісні методи. Збирали дані через анкетування для кількісного аналізу та використовували інтерв'ю та фокус-групи для отримання глибшої якісної інформації [20].

Отже, оцінювання впливу освіти та зовнішніх факторів на ведення бізнесу вимагає комплексного підходу та використання різноманітних методів аналізу.

РОЗДІЛ 2: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ІНВЕРТ»

2.1. Огляд діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «ІНВЕРТ»

Оцінка впливу освіти і зовнішніх факторів на бізнес здійснено на прикладі діяльності компанії ТОВ «ІНВЕРТ». Компанія спеціалізується на виробництві різноманітного печива: зефірна та мармеладна група, глазуроване, цукрове та соціальне цукрове печиво, група сендвічі, печиво до посту, на фруктозі, на стевії, зтяжне та фасоване печиво.

Підприємство вперше розпочало роботу в смт Диканька на Полтавщині, де частина виробничих ліній працює і донині. На даний час компанія розширила виробничу базу і побудувала новий завод у місті Полтава, де знаходиться її головний офіс.

Торгова марка «Richkar» представляє компанію ТОВ «ІНВЕРТ» з більш ніж 20-річним досвідом виробництва печива. Раніше відоме як ТМ Диканське та ТМ Ліро, воно було перейменовано на «Richkar» за прізвищем директорки [17].

Кондитерські вироби, які пропонуються на ринку, виробляються за передовими технологіями. Застосування сучасного високопродуктивного обладнання, суворе дотримання технологічних процесів і використання високоякісної сировини і матеріалів є важливими факторами, що забезпечують конкурентоспроможність продукції компанії.

Детальна характеристика та опис діяльності ТОВ «ІНВЕРТ» наведено в таблиці 2.1.1

Таблиця 2.1.1 – Основна інформація:

Профіль компанії	Повне найменування юридичної особи: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ІНВЕРТ Скорочена назва: ТОВ "ІНВЕРТ" Назва англійською: LIMITED LIABILITY COMPANY INVERT (LLC INVERT)
	Код ЄДРПОУ: 30668247
	Статус юридичної особи: не перебуває в процесі припинення
	Дата реєстрації: 16.12.1999
	Реквізити (адреса, телефон для контактів) Україна, м. Полтава, вул. Маршала Бірюзова, 26/1, +380532522463 +380532686968
Уповноважена особа	Директорка: Пічкарь Лариса Іванівна телефон: +380532522463 +380532686968
Форма власності та організаційно-правова форма	форма власності - приватна юридичний статус – товариство з обмеженою відповідальністю
Види діяльності	Основний: 10.72 Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання; Інші: 10.61 Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, 46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами, 77.33 Надання в оренду офісних машин і устаткування, у тому числі комп'ютерів.

Джерело: Актуальні дані підприємства ТОВ «ІНВЕРТ» зареєстровані у YouControl [21].

Структура управління компанією заснована на принципі лінійного функціонування, який передбачає розподіл управлінських обов'язків шляхом групування однотипних операцій і консолідації корпоративних інструментів управління в спеціалізованих відділах. Головним керівником компанії є директорка. Цілями діяльності Товариства є одержання прибутку, задоволення суспільних потреб в його продукції, роботах, послугах та реалізація на підставі

одержаного прибутку соціальних та економічних інтересів Учасників (Додаток 1).

Кондитерські вироби компанії споживають люди різних вікових груп. Основна аудиторія зосереджена в великих містах України та їх околицях.

Продукція також експортується в такі країни, як: Латвія, Румунія, Болгарія, Іран, Чехія, Ізраїль і Азербайджан.

Узагальнюючи зазначене вище, компанія має позитивним імідж і займає стабільне становище на ринку.

2.2. Формування ознакового простору показників системи взаємовідносин «освіта-бізнес»: дескриптивний аналіз

Освітній фактор у ТОВ «ІНВЕРТ» відіграє ключову роль у стратегічному розвитку та забезпеченні конкурентоспроможності компанії. Після проведення розмови з директоркою компанії, було визначено, що високий рівень вищої освіти в основному серед керівництва та професійного персоналу. Це є не лише характеристикою, але й важливим елементом, що визначає успішність в управлінні та виробництві.

Однією з ключових сфер впливу освіти є стратегічне управління компанією. Високий рівень освіти серед керівництва дозволяє розробляти та реалізовувати ефективні стратегії, спрямовані на досягнення корпоративних цілей та відповідь на виклики ринку.

Технічна компетентність також залежить від освітнього фактору. Професіонали з вищою технічною освітою забезпечують високий рівень технічної досконалості та ефективність виробництва, що є важливим елементом конкурентоспроможності на ринку.

Фаховий фактор також свідчить про вплив освіти на допомогу у формуванні висококваліфікованого персоналу. Співпраця з технікумами та середніми школами сприяє підготовці спеціалістів, які займають різні посади в компанії, що є важливим для різноманітності та збалансованого розвитку трудового потенціалу.

Соціальний фактор, що визначається загальним рівнем освіти, впливає на соціальну динаміку в компанії. Забезпечення різноманітності працівників на різних рівнях виробництва та служб сприяє ефективному використанню ресурсів та покращенню командної роботи.

У компанії для різних груп співробітників розроблені навчальні програми. Внутрішня система навчання охоплює адаптацію нових співробітників, розвиток професійних навичок, підвищення особистої ефективності і розвиток лідерства. Різні освітні курси, спрямовані на розвиток функціональних навичок і лідерських якостей. Тренінги є обов'язковими та проходять кожен рік.

Взаємодія між освітою та бізнес-середовищем визначається різноманітністю рівнів освіти працівників компанії. Розглянемо цей аспект більш детально.

Для дослідження рівня освіти в компанії та належної підготовки співробітників, було проведено опитування у Google Form. При анкетуванні співробітників ТОВ «ІНВЕРТ» було запропоновано надати відповіді на такі запитання: «Чи подобається Вам працювати у компанії ТОВ «ІНВЕРТ»», «Чи проводить компанія навчальні тренінги», «Чи достатньо знань надає компанія», «Як довго Ви працюєте в компанії ТОВ «ІНВЕРТ»», «До якою професійної групи працівників Ви відноситься», «Який рівень освіти Ви маєте». Загалом усім співробітникам подобається працювати в компанії і вони вважають, що їм достатньо знань, які надаються додатково на тренінгах (рисунок 2.2.1).

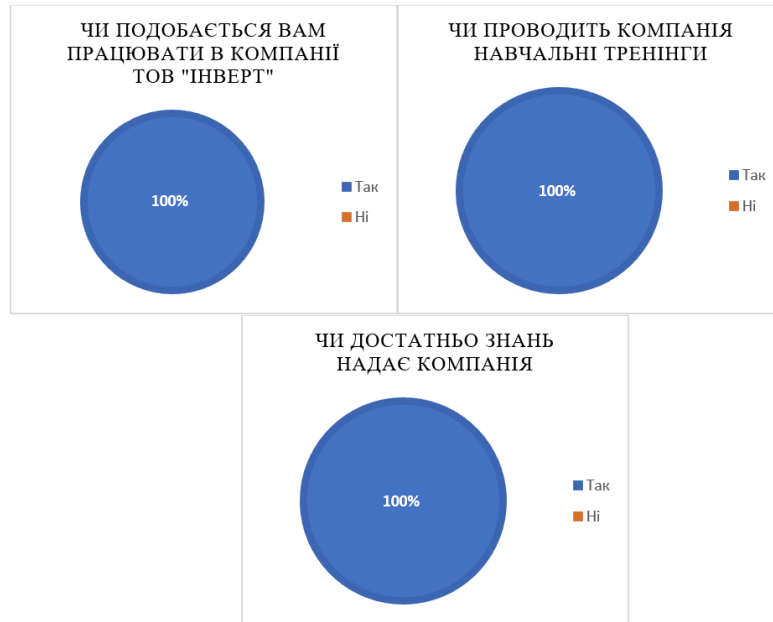

Рисунок 2.2.1 – Загальна інформація

Також, як видно з опитування, то в основному працюють люди в компаній від 1 до 5 років (рисунок 2.2.2)

Рисунок 2.2.2 – Роки роботи співробітників в компанії

Так як компанія є виробничою, то більшість працівників відноситься до групи «робітники» (рисунок 2.2.3):

Рисунок 2.2.3 – Професійна група працівників

Як видно з діаграми (рисунок 2.2.4), то більшість має освіту – загальна середня.

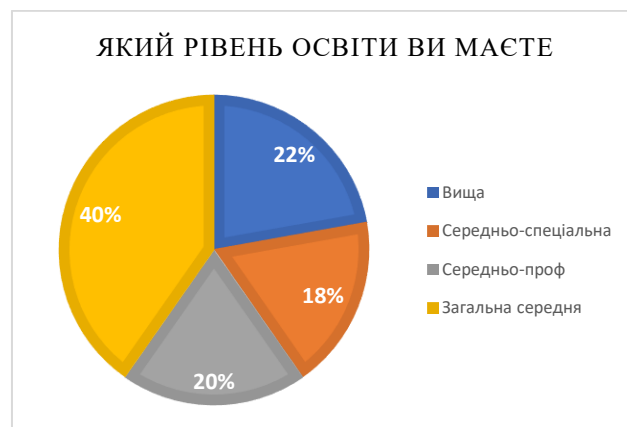

Рисунок 2.2.4 – Рівень освіти співробітників

Узагальнену інформацію щодо рівня освіти та професій працівників ТОВ «ІНВЕРТ» подано в таблиці 2.2.1.

Таблиця 2.2.1 – Інформація щодо рівня освіти та професії працівників ТОВ «ІНВЕРТ»

№ п/п	Освіта	Професійні групи працівників	
		«Керівники» (майстри, менеджери); «Професіонали» (хімік, інженери); «Спеціалісти» (бухгалтери)	Робітники: робітники на виробництві, охорона, водії, лаборанти, прибиральниці
1.	Вища	30	15
2.	Середньо-спеціальна	10	30
3.	Середньо-проф., проф.-технічна	-	34
4.	Загальна середня	-	83

Отже, як ми бачимо з таблиці 2.2.1, то працівники мають:

- Вища освіта (45 чоловік): включає керівників, професіоналів та спеціалістів. Керівництво здебільшого складається з майстрів та менеджерів. Ця група відповідає за стратегічне керівництво та розвиток компанії. Професіонали, такі як хіміки та інженери, забезпечують високий технічний рівень виробництва. Спеціалісти, основною групою яких є бухгалтери, забезпечують фінансову стійкість та дотримання податкових норм.
- Середньо-спеціальна (40 чоловік): Група спеціалістів із технічною освітою відповідає за нагляд за виробничим процесом та технічну підтримку. Їхні практичні навички та технічна експертиза важливі для забезпечення ефективності та безперервності виробництва. Їхні знання та навички сприяють високій якості продукції, забезпечуючи технічну досконалість в кожному етапі виробництва.
- Середньо-професійна та професійно-технічна освіта (34 чоловік): Ця група працівників забезпечує виконання конкретних завдань у виробництві. Вони володіють практичними навичками та знаннями, необхідними для ефективної роботи на конвеєрах та інших виробничих площах.
- Загальна середня освіта (83 чоловіки): Значна кількість працівників виконують різноманітні функції у сферах виробництва. Вони є

невід'ємною частиною трудового потенціалу компанії, забезпечуючи її повсякденну діяльність.

Взаємодія між освітою та бізнесом у ТОВ " ІНВЕРТ " відображається в різноманітності освітнього рівня працівників на різних рівнях управління та виробництва. Це дозволяє компанії не лише ефективно функціонувати, але і постійно розвиватися, забезпечуючи високий стандарт виробництва та конкурентоспроможність на ринку.

2.3 Кластерний аналіз

З метою порівняння та класифікації компаній за показниками, пов'язаними з наукою, освітою та бізнесом запропоновано провести кластерний аналіз для 20 компаній України: ТОВ "ІНВЕРТ" (аналізоване підприємство), ПРАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"» [21], АТ "ВО "КОНТИ" [19], ПП ВТК "ЛУКАС", ТОВ "КД "ВАЦАК""[22], ТОВ «БРЮШЬ»[23], ТОВ "КИЇВСЬКИЙ БКК"[24], ТОВ "ЛА ТАРТА"[25], ТОВ "ЛКФ "СВІТОЧ""[26], ТОВ "КФ "СТИМУЛ""[27], ТОВ "ТРИ СТАР"[28], ТОВ "КФ "СОЛОДКИЙ СВІТ""[29], ТОВ "СОЛОДКА МРІЯ"[30], ТОВ «ДОМІНІК КО»[31], АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЩІ»[32], ПРАТ "ХАРКІВСЬКА БІСКВІТНА ФАБРИКА"[33], ТОВ "КФ"ДОБРОБУТ"[34], ТОВ "КАРПАТ ІНВЕСТ"[35], ТОВ "МАГУР"[36], ТОВ "КФ "ЯРИЧ"[37].

Отже, ознаковий простір складають 6 показників для ТОВ «ІНВЕРТ» та 19 компаній України, які займаються виготовленням кондитерських виробів.

Статистичною базою використано відкриті дані з джерел: Опендатабот - дані бізнесу та з офіційних інтернет-сайтів підприємств: К1 – кількість працівників, чол; К2 – вища освіта, %; К3 – середньо-спеціальна освіта, %, К4 – середньо-проф., проф.-технічна освіта, %, К5 - загальна середня освіта, %,

К6 – Дохід компанії за рік, млн. грн. Дані взяті за 2022 рік (остання доступна інформація в Інтернеті) [21-41].

Вхідні дані дослідження подано в таблиці 2.2.2.

Таблиця 2.2.2 – Вхідні дані:

Компанії/ Показник	К1	К2	К3	К4	К5	К6
ТОВ "ІНВЕРТ"	202	22.28	19.8	16.83	41.09	240.63
ПРАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"»	981	49.5	9.3	40.1	1.1	903.20
АТ "ВО "КОНТИ"	1124	7.03	2.1	90.04	0.83	642.54
ПП ВТК "ЛУКАС"	821	48.4	10.11	30.8	10.69	1 458.73
ТОВ "КД "ВАЦАК""	362	49.4	13.11	31.8	6.69	488.61
ТОВ «БРЮШЬ»	92	27.67	9.4	21.83	35.1	124.59
ТОВ "КИЇВСЬКИЙ БКК"	760	49.4	10.11	29.8	10.69	730.50
ТОВ "ЛА ТАРТА"	202	23.28	18.8	17.83	40.09	285.03
ТОВ "ЛКФ "СВІТОЧ""	873	51.34	19.57	28.94	0.15	2 635.81
ТОВ "КФ "СТИМУЛ""	137	25.67	9.4	18.83	46.1	149.89
ТОВ "ТРИ СТАР"	420	28.67	8.4	17.83	45.1	486.07
ТОВ "КФ "СОЛОДКИЙ СВІТ""	84	27.45	18.7	39.16	8.69	31.22
ТОВ "СОЛОДКА МРІЯ"	177	27.67	9.4	14.83	42.1	20.86
ТОВ «ДОМІНІК КО"	599	30.45	19.7	40.16	9.69	638.51
АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦЬ»	694	45.4	10.11	27.8	10.69	406.03
ПРАТ "ХАРКІВСЬКА БІСКВІТНА ФАБРИКА"	997	50.5	8.3	40.1	1.1	1 772.22
ТОВ "КФ"ДОБРОБУТ"	1	100	0	0	0	0.11
ТОВ "КАРПАТ ІНВЕСТ"	3	100	0	0	0	2.22
ТОВ "МАГУР"	37	57.99	10.43	31.58	0	27.94
ТОВ "КФ "ЯРИЧ"	508	49.4	12.11	29.8	8.69	811.90

Джерело: побудовано авторами на основі [21-41].

Спочатку здійснено аналіз у програмі STATGRAPHICS на статистичну значимість. За рекомендацією описової статистики, потрібно виключити ті дані, у яких коефіцієнт варіації менше 5% (таблиця 2.2.3).

Таблиця 2.2.3 – Статистична значимість

	К1	К2	К3	К4	К5	К6
Коефіцієнт варіації	82,6432%	54,023%	55,5035%	65,8607%	111,742%	115,029%

Усі показники є статистично значимі, тому будемо використовувати ці дані.

Для аналізу взято 3 методи (Ward`s, Group average, k-means) з метою подивитись чи схожі будуть розподіли.

Результати методу Ward`s:

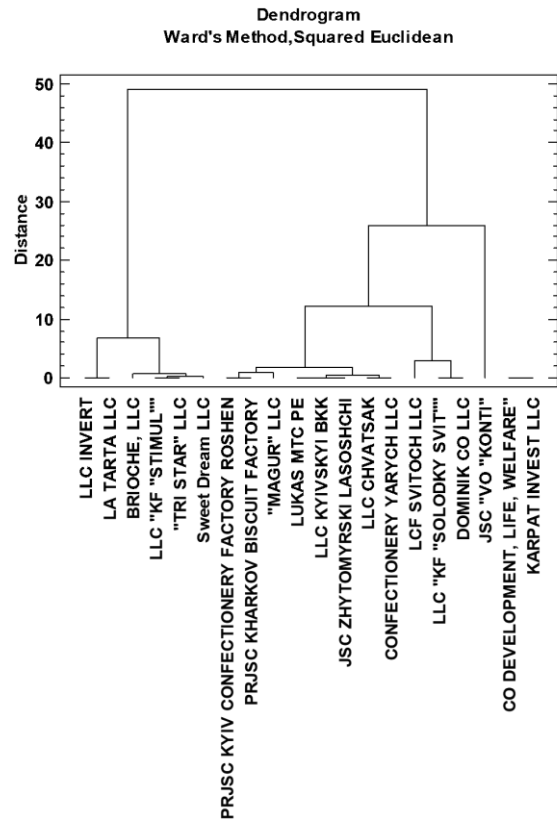

Рисунок 2.2.1 – Дендограма кластерів (метод Ward`s)

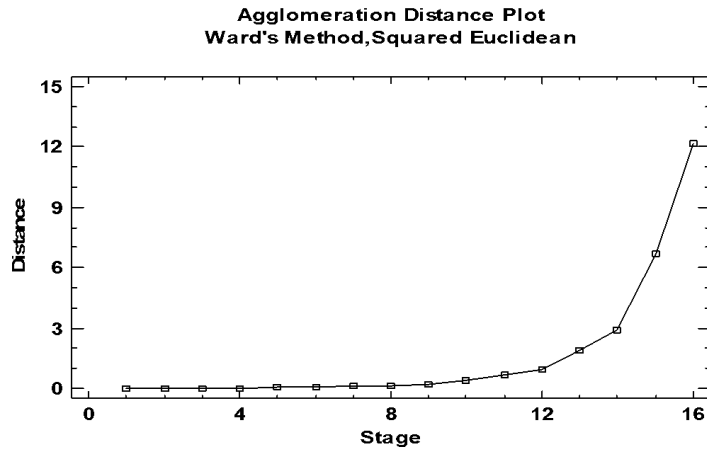

Рисунок 2.2.2 – Графік (метод Ward`s)

Результати методу Group Average:

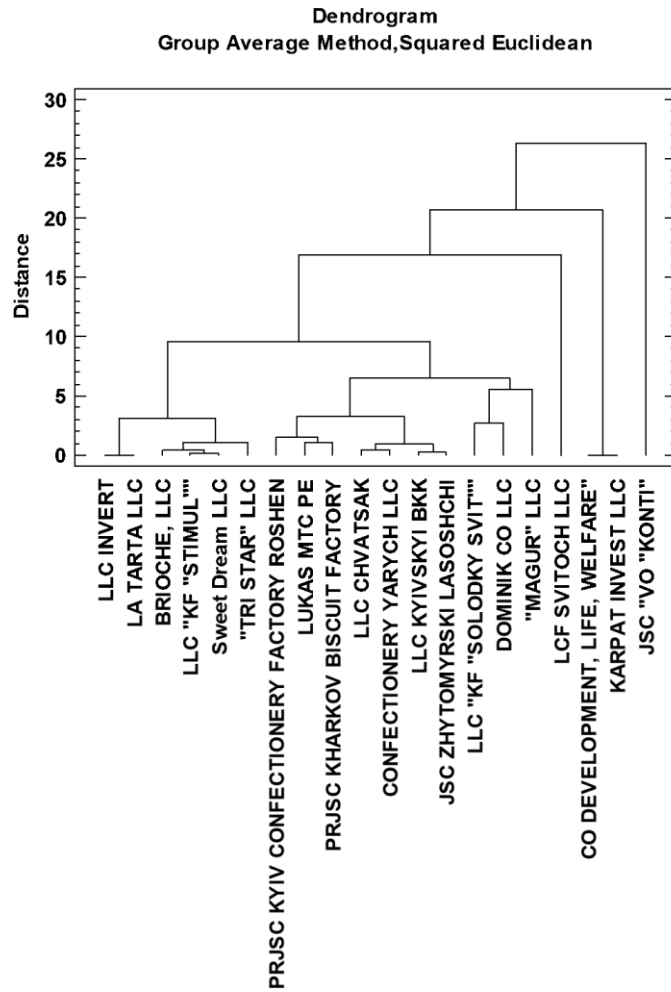

Рисунок 2.2.3 - Дендограма кластерів (метод Ward`s)

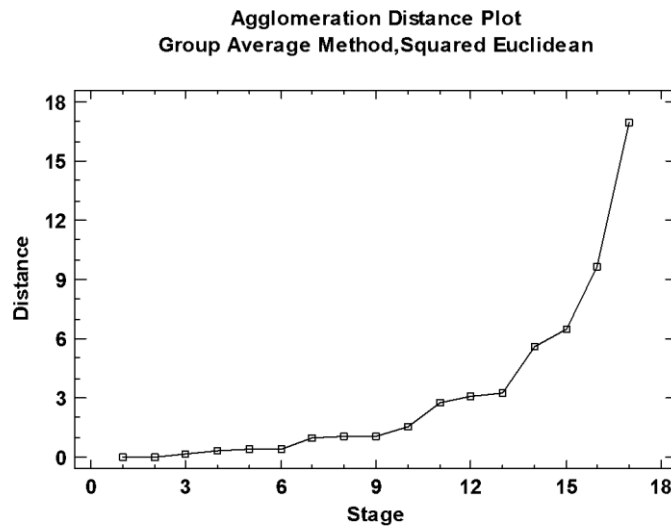

Рисунок 2.2.4 – Графік (метод Ward`s)

Усі методи показали майже однаковий результат, тому було вирішено аналізувати методом k-means у програмі STATISTICA.

Ми також прогнали кілька варіантів, на різну кількість кластерів, і виходячі по критеріям дисперсій внутрішньогрупової та зовнішньогрупової, найкращий результат показало 2 кластери. А також даних не багато, нам потрібно дослідити вплив освіти на бізнес. Тому ми вирішили з логічно-змістовної задачі нашого дослідження сформулювати групи з 2 кластерів.

Отже, кластерний аналіз було проведено у програмі STATISTICA 10 за допомогою процедури Аналіз/Багатовимірний розвідувальний аналіз/Кластерний аналіз. Дані виміряні в різних шкалах, тому зроблено нормалізацію даних у самій програмі STATISTICA.

У якості метода кластеризації використано метод k-середніх (k-Means) з використанням метрики відстані між кластерами – квадрату Евклідової метрики. Процедуру стандартизації даних також проведено засобами інструментарію пакету STATISTICA, оскільки вхідні індикатори виміряні в різних одиницях виміру. Отже, процес кластерного аналізу зійшовся за 1 ітерацію. Кількість кластерів – 2 (рисунок 2.2.5).

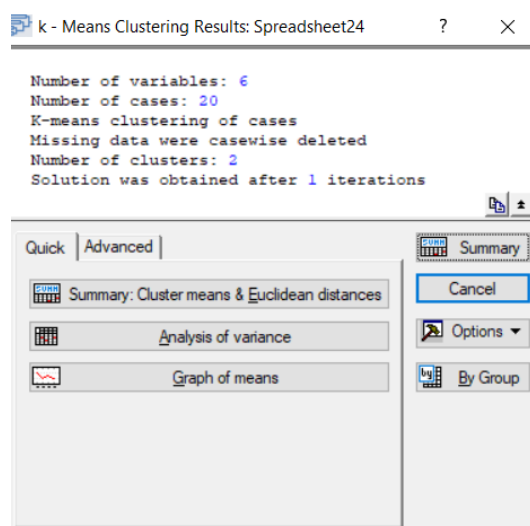

Рисунок 2.2.5 – Результати кластерного аналізу з використанням методу k-Means

Джерело: побудовано авторами засобами програмного забезпечення STATISTICA

Якість кластерного аналізу підтверджено за результатами значень Евклідових відстаней, середніх значень кластерів, дисперсійного аналізу, рівня значущості, графіка середніх кожного кластеру.

Отже, у кластерному аналізі відстань між кластерами використовується для визначення того, наскільки кластери відрізняються один від одного. Чим менша відстань між кластерами, тим більше схожість між ними. Отже, відстані між першим та другим кластером – 2.739649. Це означає, що ці кластери мають помірну відмінність один від одного, але все ж таки достатньо відмінні, щоб бути відокремленими від інших кластерів.

Таблиця 2.2.4 – Евклідові відстані

Номер кластеру	Кластер 1	Кластер 2
Кластер 1	0	7.50567900
Кластер 2	2.739649	0

Примітка: Відстань між кластерам – під головною діагоналлю, квадрати відстаней - над головною діагоналлю

Значення на діагоналі матриці рівні нулю. вони відповідають відстані між кожним кластером і самим собою. тобто вони завжди дорівнюють нулю. Квадрати над діагоналлю матриці відповідають відстаням між кожною парою кластерів. Матриця містить лише одну відстань між першим та другим кластером. а отже. як раніше було сказано. у аналізі було виявлено тільки два кластери.

Середні показники по кластеру визначаються для того. щоб отримати уявлення про типові характеристики об'єктів. які увійшли в кожен кластер. Значення середніх показників по кластеру допомагають зрозуміти. які характеристики є спільними для кожного кластеру і відрізняють його від інших кластерів (таблиця 2.2.5).

Таблиця 2.2.5 - Середні показники по кластеру

Variable	Cluster 1	Cluster 2
Кількість працівників. чол	235.58	780.88
Вища освіта. %	103.92	48583.00
Середньо-спеціальна освіта. %)	34439.08	45140.00
Середньо-проф.. проф.-технічна освіта. %	87.33	45134.00
Загальна середня освіта. %	30129.83	27144.63
Дохід. млн. грн.	386.91	901.71

У 1 кластер потрапили компанії з меншим рівнем розвитку освіти. а у 2 – з найбільшим.

Дисперсійний аналіз є важливим етапом кластерного аналізу. Він дозволяє оцінити, наскільки значущими є різниці між кластерами. Якщо різниці між кластерами статистично значущі та не перевищують 5%, то це означає, що кластерний аналіз вдало визначив різноманітні групи за заданими характеристиками (Таблиця 2.2.6). Чим більше значення міжгрупової дисперсії (Between SS) та менше значення внутрішньогрупової (Within SS), тим краще результати кластеризації.

Таблиця 2.2.6 – Дисперсійний аналіз для 2-х кластерів.

Показник	Міжгрупова дисперсія	Ступені вільності	Внутрішньо-групова дисперсія	Ступені вільності	F-тест	p-value
K ₁	1.427246E+06	1	1.243946E+06	18	20.6524	0.000251
K ₂	1.128106E-10	1	1.116899E+09	18	181.8061	0.000000
K ₃	5.496461E+08	1	4.784072E+09	18	2.0680	0.016757
K ₄	9.740170E+09	1	2.201810E+08	18	796.2679	0.000000
K ₅	4.277505E+07	1	7.866234E+09	18	0.0979	0.045798
K ₆	1.272133E+06	1	7.563375E+06	18	3.0275	0.009893

Рівень значущості для всіх показників менше за 0.05. Показники: K₁, K₂, K₃, K₄ мають великий показник зовнішньої групової дисперсії та менший показник внутрішньогрупової дисперсії. Тому ці показники нас задовольняють. По показникам: K₅ та K₆ – навпаки, і це не досить добре. Це означає, що середні значення між групами досить схожі, але середнє значення всередині кожної групи можуть значно відрізнитися.

Ми вирішили зробити дисперсійний аналіз для 3 кластерів. Для того, щоб, порівняти результати з кластерним аналізом для 2 кластерів та зрозуміти,

чи можна отримати кращий результат з більшою кількістю кластерів (Таблиця 2.2.7).

Таблиця 2.2.7 – Дисперсійний аналіз для 3-х кластерів

Показник	Міжгрупова дисперсія	Ступені вільності	Внутрішньо-групова дисперсія	Ступені вільності	F-тест	p-value
K ₁	1.440129E+06	2	1.2231064E+06	17	9.9435	0.001382
K ₂	1.128106E-10	2	1.116899E+09	17	85.8529	0.000000
K ₃	5.284577E+09	2	4.914040E+07	17	914.0933	0.000000
K ₄	9.740182E+09	2	2.201697E+08	17	376.0351	0.000000
K ₅	3.665812E+09	2	4.243197E+09	17	7.3434	0.005028
K ₆	2.242244E+06	2	6.593264E+06	17	2.8907	0.008305

Показники: K₁, K₂, K₃, K₄ мають великий показник зовнішньої групової дисперсії та менший показник внутрішньогрупової дисперсії. По показникам: K₅ та K₆ – навпаки.

Отже, результати майже не змінилися, тому було вирішено аналізувати в подальшому дослідженні 2 кластери.

Графік середніх є інструментом, що допомагає візуалізувати середні значення кожного з показників для кожного кластеру. Цей графік є важливим елементом в аналізі кластерів, він дає змогу порівняти середні значення між кластерами та оцінити їхню значущість. Чим вища лінія або стовпчик, тим вище середнє значення показника для кластеру (рисунок 2.2.6).

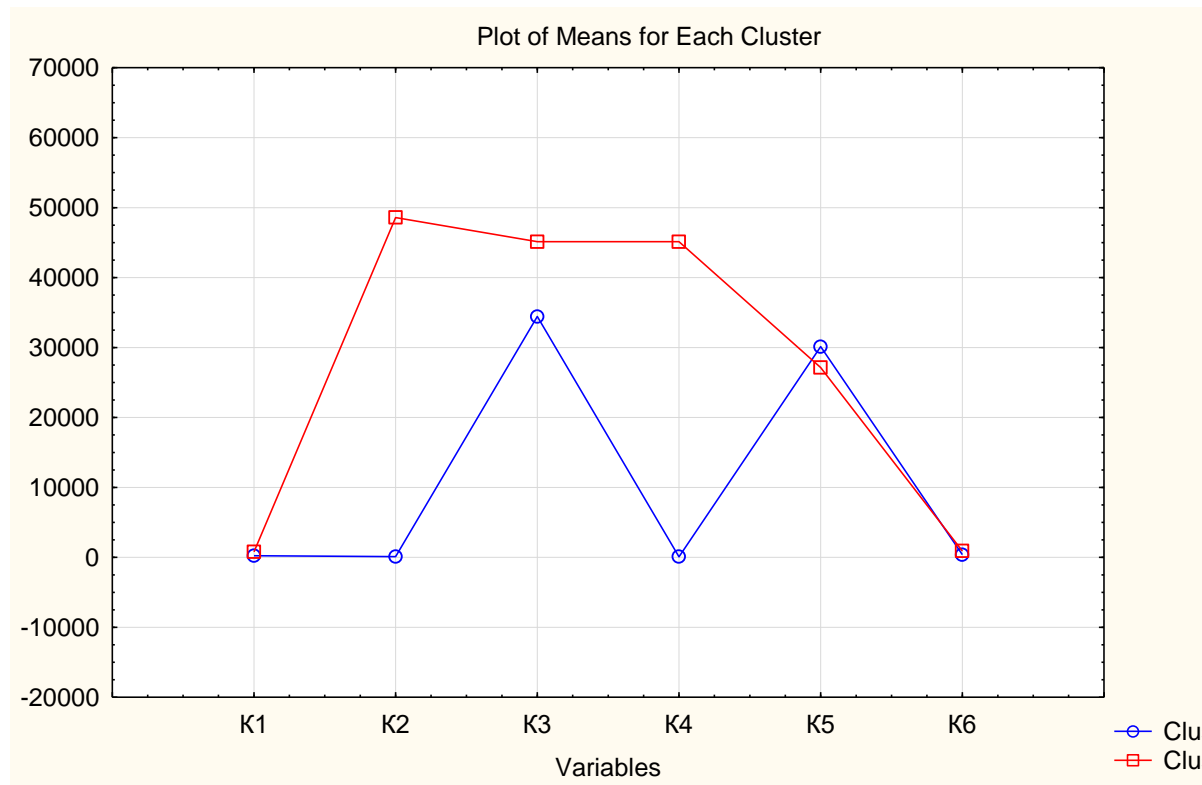

Рисунок 2.2.6 – Графік середніх

Кожна лінія – це середнє значення кластеру. Кожна точка – це середнє значення кластеру у конкретній змінній.

Розглянемо таку характеристику кластерного аналізу, як елементи кластерів та відстані.

Елементи кластерів та відстані є ключовими характеристиками кластерного аналізу. Вони дозволяють краще зрозуміти, як кластери формуються та як вони відносяться один до одного. Отже, можна побачити в які кластери, які компанії увійшли (таблиця 2.2.7)

Таблиця 2.2.7 – Вміст 1-го та 2-го кластерів

Компанія	Кластер 1 (11)	Компанія	Кластер 2 (9)
	Відстань		Відстань
ТОВ «ІНВЕРТ»	9849.81	ПРАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"»	8039.82
ТОВ «БРІЮШЬ»	8944.55	АТ «ВО «КОНТІ»»	12196.94
ТОВ «ЛА ТАРТА»	9716.26	ПП ВТК "ЛУКАС"	2383.43
ТОВ «КФ «СТИМУЛ»»	10410.59	ТОВ "КД "ВАЦАК"»	2540.91
ТОВ «ТРИ СТАР»	10274.87	ТОВ "КИЇВСЬКИЙ БКК"	2516.56
ТОВ «КФ «СОЛОДКИЙ СВІТ»»	4770.73	АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ»	1959.00
ТОВ «СОЛОДКА МРІЯ»	9871.71	ПРАТ "ХАРКІВСЬКА БІСКВІТНА ФАБРИКА"	14520.35
ТОВ «ДОМІНІК КО»	4766.81	ТОВ "КФ "ЯРИЧ"	2525.17
ТОВ «КФ «ДОБРОБУТ»»	18681.85	ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»»	1953.00
ТОВ «КАРПАТ ІНВЕСТ»	18681.84		
ТОВ «МАГУР»	14343.13		

На основі результатів кластерного аналізу отримано висновок, що компанії: ПРАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"»», АТ «ВО «КОНТІ»», ПП ВТК «ЛУКАС», ТОВ «КД «ВАЦАК»», ТОВ «КИЇВСЬКИЙ БКК», АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ», ПРАТ «ХАРКІВСЬКА БІСКВІТНА ФАБРИКА», ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»» та ТОВ «КФ «ЯРИЧ» мають вищий рівень розвитку освіти-науки-бізнесу. У другий кластер потрапили: ТОВ «ІНВЕРТ» (досліджувана компанія) та інші компанії з менш розвиненим сектором освіти-науки-бізнесу.

Компанії, які потрапили до 2 кластеру мають найбільший показник рівня взаємодії освіти-навчання-бізнесу з кількох причин:

1) Більшість співробітників, які працюють в компанії, мають вищий рівень освіти. Співробітники з вищою освітою часто мають глибше розуміння своєї галузі та високоспеціалізовані знання, що може бути корисним у вирішенні складних завдань та прийнятті важливих рішень.

2) Забезпечення своїх працівників актуальними та високотехнологічними знаннями. Компанії, які впроваджують інноваційні методи та підходи до бізнес-освіти, можуть вигравати у конкурентній боротьбі.

3) Утримання активної співпраці з університетами та вищими навчальними закладами. Компанії, що утримують активну співпрацю з університетами та вищими навчальними закладами, можуть мати доступ до новітніх наукових розробок та талановитих випускників.

4) Велика зосередженість на корпоративній культурі та розвитку персоналу. Компанії, які ставлять на передній план корпоративну культуру та розвиток персоналу, зазвичай створюють стимули для навчання та підвищення кваліфікації своїх працівників.

Завдяки своїй продуманій стратегії, ці компанії мають і найвищий дохід (таблиця 2.2.8):

Таблиця 2.2.8 – Дохід компаній:

Компанії	Дохід, млн. грн.
ТОВ "ЛКФ "СВІТОЧ""	2 635.81
ПРАТ "ХАРКІВСЬКА БІСКВІТНА ФАБРИКА "	1 772.22
ПП ВТК "ЛУКАС"	1 458.73
ПРАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"»	903.20
ТОВ "КФ "ЯРИЧ"	811.90
ТОВ "КИЇВСЬКИЙ БКК"	730.50
АТ "ВО "КОНТІ"	642.54
ТОВ «ДОМІНІК КО"	638.51
ТОВ "КД "ВАЦАК""	488.61
ТОВ "ТРИ СТАР"	486.07
АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ»	406.03
ТОВ "ЛА ТАРТА"	285.03
ТОВ "ІНВЕРТ"	240.63
ТОВ "КФ "СТИМУЛ""	149.89
ТОВ «БРІЮШЬ»	124.59
ТОВ "КФ "СОЛОДКИЙ СВІТ""	31.22
ТОВ "МАГУР"	27.94
ТОВ "СОЛОДКА МРІЯ"	20.86
ТОВ "КАРПАТ ІНВЕСТ"	2.22
ТОВ "КФ"ДОБРОБУТ"	0.11

Компаніям, що потрапили до першого кластеру, для того, щоб підвищити свій рівень розвитку, потрібно вжити ряд заходів для збільшення кількості працівників з вищою освітою.

Отже, відповідно до вимог сучасного ринку праці необхідна кваліфікована підготовка та підвищення кваліфікації студентів і працівників.

2.4 Когортний аналіз (сегментний аналіз) B2B

Ринок кондитерських виробів в Україні сьогодні досить розвинений і структурований. Виробники стимулюють зростання споживання якісних і складних у виготовленні кондитерських виробів.

Когортний аналіз дозволяє вивчати поведінку групи клієнтів протягом певного періоду часу. Аналіз буде проведено в програмі Tableau, відомій своєю потужною аналітичною та візуалізаційною функціональністю, можна легко виконувати когортний аналіз для вдосконалення стратегій бізнесу та виявлення нових можливостей.

Переваги використання Tableau для когортного аналізу [38]:

- Візуалізація даних: Tableau дозволяє легко створювати вражаючі візуалізації, що полегшує розуміння результатів когортного аналізу.
- Інтерактивність: Користувачі можуть взаємодіяти з візуалізаціями, фільтрувати дані та досліджувати деталі, що робить аналіз більш гнучким.
- Легкість використання: Tableau має інтуїтивний інтерфейс, що робить його доступним для користувачів з різним рівнем навичок у аналітиці.

Давайте розглянемо когортний аналіз для компанії ТОВ «ІНВЕРТ».

Для аналізу були взяті дані з 2019 року по 2023 (9 місяців). Ми взяли дані за 5 років, щоб охопити періоди: звичайний час, COVID-19 та початок

повномасштабної війни (Додаток 2). Усі ці дані були імпортовані та візуалізовані у Tableau для детального вивчення та порівняння.

Здійснюючи глибокий аналіз отриманих результатів, ми зможемо визначити стратегії, які будуть ефективними в різних контекстах, а також прогнозувати можливі тенденції та виробляти рекомендації для оптимізації роботи компанії у майбутньому.

Отже, переглянемо ТОП-контрагентів по продажу товару по кожному році (Рисунок 2.3.1):

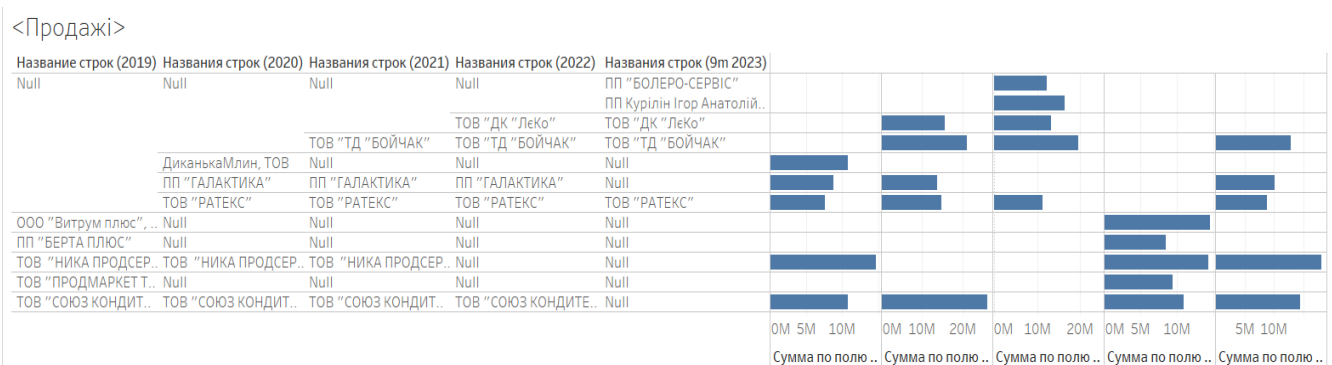

Рисунок 2.3.1 – ТОП-контрагентів по продажу товару 2019 – 9м 2023 років

Рисунок 2.3.1 надає інформацію про ТОП-контрагентів у кожному році протягом періоду 2019-2023 (9 місяців), а також виділяє постійних покупців, які залишаються у ТОП кожного року.

Перейдемо до аналізу результатів. Довгостроковими та найбільш активними клієнтами, які систематично закупають товари протягом усього періоду, є ТОВ "РАТЕКС" та ТОВ "СОЮЗ КОНДИТЕРІВ". Їхні покупки значно перевищують інших контрагентів і вони відзначаються стабільністю у своєму споживанні.

Розподіляючи покупців за когортами (роками), розглянемо:

1. Когорта 2019 року:

Найбільшими контрагентами були:

- ООО "Витрум плюс" – 14.543 млн. грн.
- ТОВ "НИКА ПРОДСЕРВІС" – 14.327 млн. грн.

- ТОВ "СОЮЗ КОНДИТЕРІВ" – 10.979 млн. грн.
  - ТОВ "ПРОДМАРКЕТ ТРЕЙД" – 9.403 млн. грн.
  - ПП "БЕРТА ПЛЮС" – 8.465 млн. грн.
2. Когорта 2020 року:
- ТОВ "НИКА ПРОДСЕРВИС" – 14.652 млн. грн.
  - ТОВ "СОЮЗ КОНДИТЕРІВ» - 10.850 млн. грн.
  - ДиканькаМлин ТОВ – 10.754 млн. грн.
  - ТОВ. ПП "ГАЛАКТИКА" – 8.751 млн. грн.
  - ТОВ "РАТЕКС" – 7.679 млн. грн.
3. Когорта 2021 року:
- ТОВ "НИКА ПРОДСЕРВИС" – 17.951 млн. грн.
  - ТОВ "СОЮЗ КОНДИТЕРІВ" – 14.340 млн. грн.
  - ТОВ "ТД "БОЙЧАК" – 12.755 млн. грн.
  - ПП "ГАЛАКТИКА" – 10.097 млн. грн.
  - ТОВ "РАТЕКС" – 8.750 млн. грн.
4. Когорта 2022 року:
- ТОВ "СОЮЗ КОНДИТЕРІВ" – 26.081 млн. грн.
  - ТОВ "ТД "БОЙЧАК" – 21.086 млн. грн.
  - ТОВ "ДК "ЛеКо" – 15.759 млн. грн.
  - ТОВ "РАТЕКС" – 14.860 млн. грн
  - ПП "ГАЛАКТИКА" – 13.874 млн. грн
5. Когорта 9 місяців 2023:
- ТОВ "ТД "БОЙЧАК" – 19.584 млн. грн
  - ПП Курілін Ігор Анатолійович – 16.345 млн. грн
  - ТОВ "ДК "ЛеКо" – 13.214 млн. грн
  - ПП "БОЛЕРО-СЕРВІС" – 12.336 млн. грн
  - ТОВ "РАТЕКС" – 11.254 млн. грн

Розглянемо кількість продажів по кожному року, щоб здійснити глибше розуміння динаміки та факторів, що впливають на обсяги продажів протягом вказаного періоду.

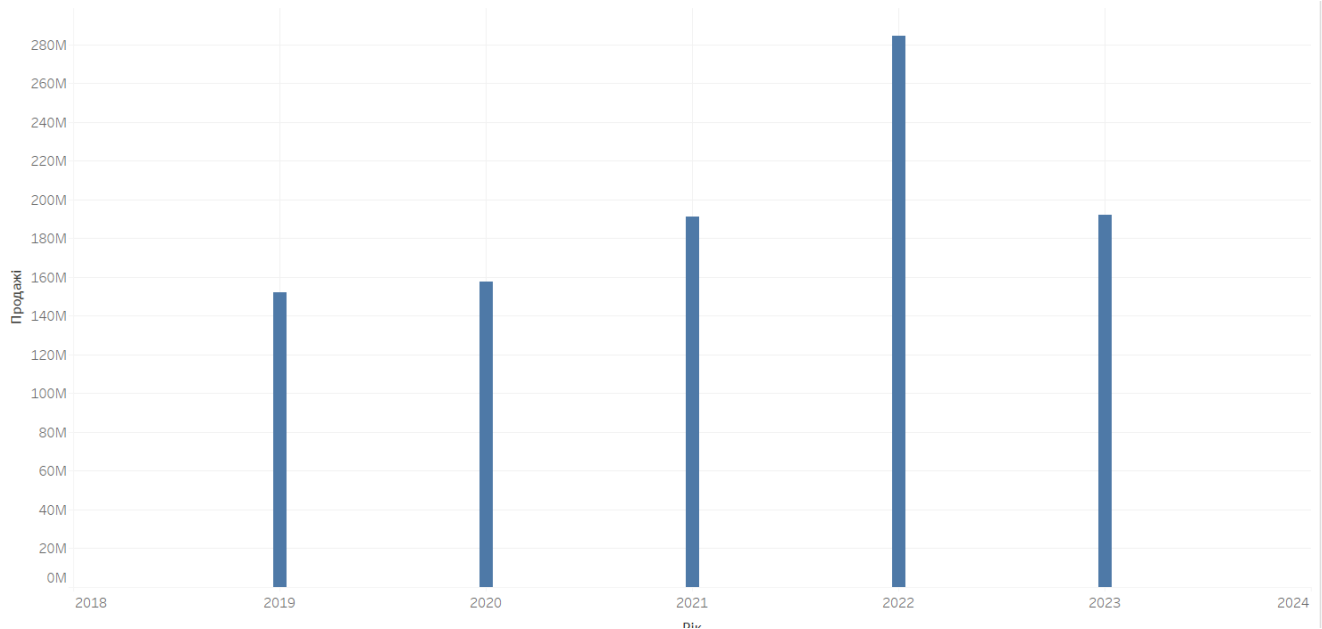

Рисунок 2.3.2 – Продажі печива по кожному року

Як ми бачимо з таблиці, то найвищі обсяги продажів зафіксовані у 2022 році, що може слугувати ключовим пунктом в аналізі та розглянуто у розділі 3.

Далі переглянемо загальні продажі по всім контрагентам (рисунок 2.3.3):

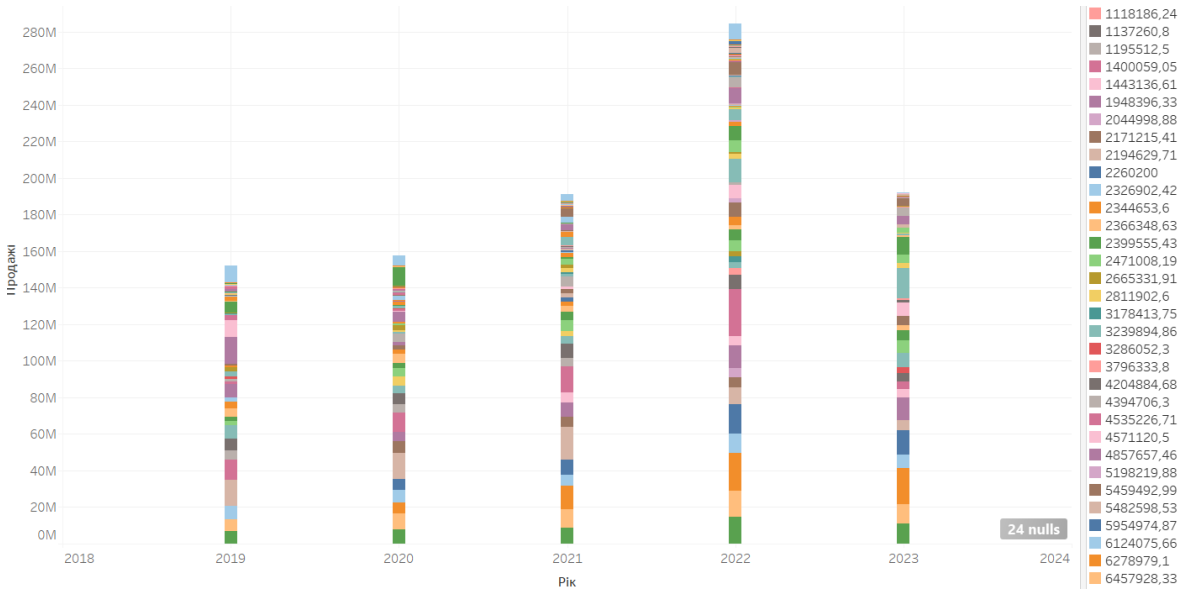

Рисунок 2.3.4 – Загальні продажі печива

Розглядаючи рисунок 2.3.4, можна візуально визначити присутність та постійних контрагентів протягом кожного року, а також детально оцінити дохід, що надійшов від кожного покупця. Аналіз кольорової кодифікації контрагентів у різні роки дозволяє виявити стабільність партнерських відносин та їхній внесок у фінансовий результат компанії.

Використовуючи кольорове маркування, можна легко визначити контрагентів, які залишаються активними протягом всього періоду спостереження (з 2019 року до поточного часу). Ці покупці демонструють постійний інтерес та лояльність до продукції або послуг компанії.

Розглянемо більш детально по ТОП контрагентів (5 перших).

Щоб побачити підприємства, які присутні ще з 2019 року, прописуємо формулу:

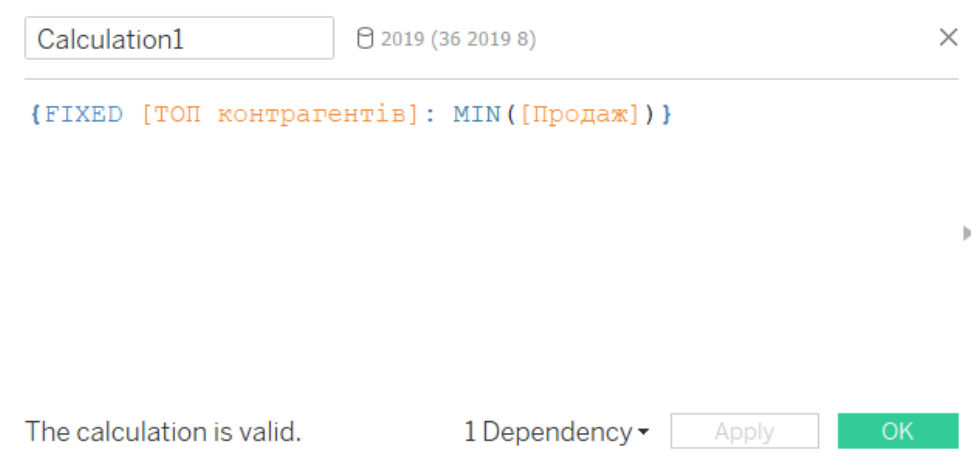

Рисунок 2.3.4 – Формула присутності контрагентів

Однаковий колір – означає постійних клієнтів (Рисунок 2.3.5):

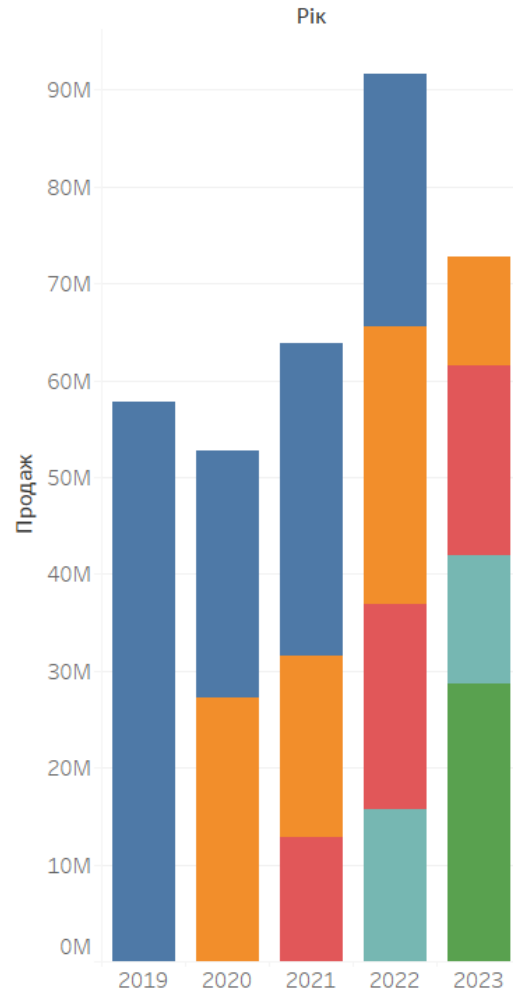

Рисунок 2.3.5 – ТОП контрагентів по продажам з 2019-2023 (9 місяців)

Розглянемо дані у відсотках (Рисунок 2.3.6):

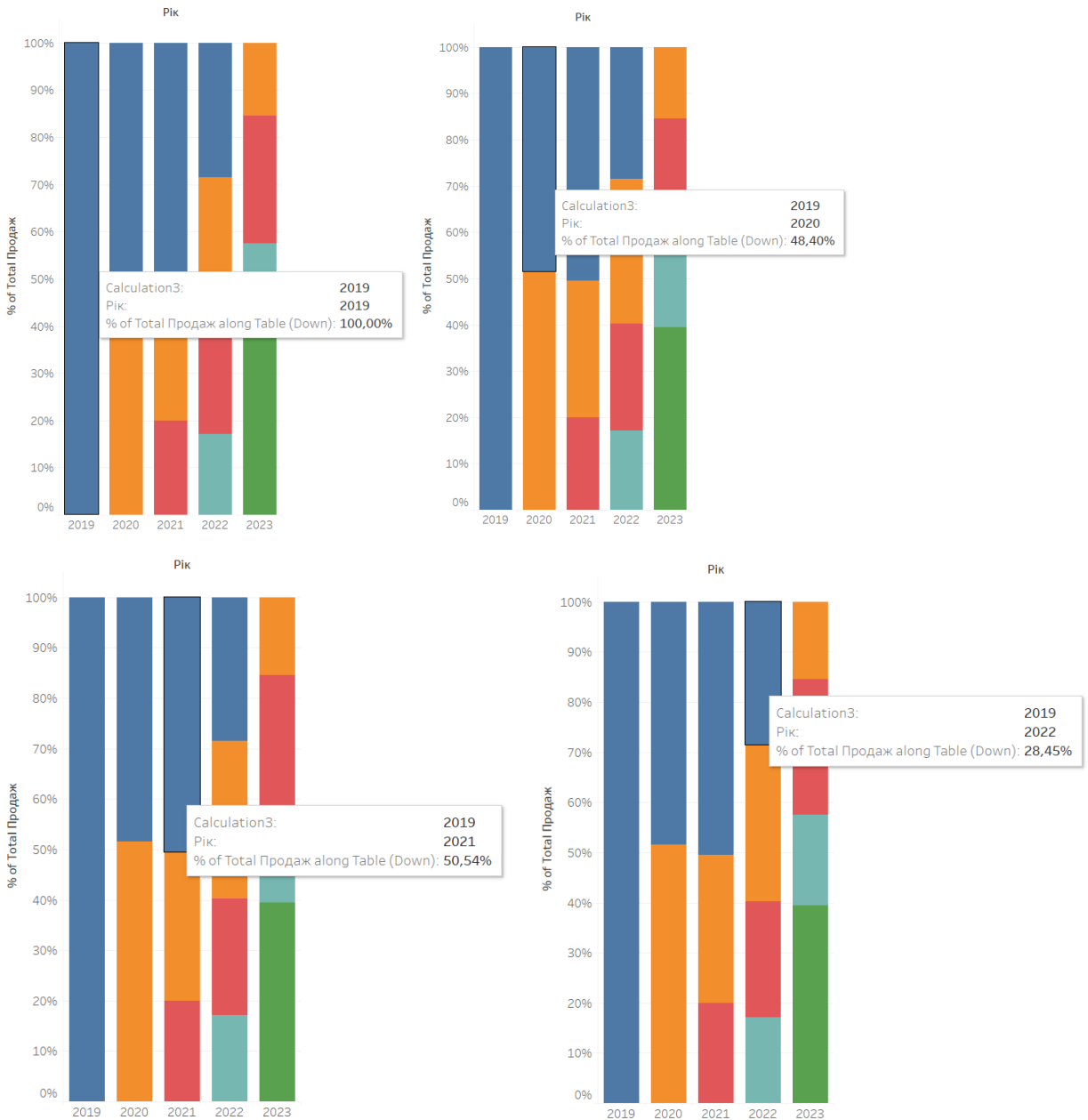

Рисунок 2.3.6 – Дані у відсотках

Як ми бачимо, то у 2019 році контрагенти нам принесли 100% дохід, у 2020 ті ж самі контрагенти – 48.4%. 2021 – 50.54%. 2022 – 28.45. 2023 – 0% (через те, що інші контрагенти купували більше товарів).

Згідно переглянутих звітів та обговорень з директоркою, визначено, що найбільші продажі припадають на жовтень – листопад та квітень (поминальні дні).

У жовтні-листопаді – це в основному комбіновані. зефірні групи печива.

У квітні – це зтяжне печиво.

Жовтень і листопад є періодом, коли настає прохолодна осінь та починається холодна зима. У холодніші місяці багато людей відчують бажання затишку та тепла, і солодощі, включаючи печиво, служать засобом втілення або створенням атмосфери затишку та комфорту.

Дослідивши ринок, було визначено що найбільше продажів у місті Полтаві та Київ, а саме магазини:

Київ: Novus, Varus, Веллмарт, Велика кишеня, Пюре, Сільпо.

Полтава: Маркетопт, Веллмарт, Сільпо, Spar, Хуторок, Вівіт провінція, місцеві ринки та невеликі магазини біля дому.

Отже, когортний аналіз у Tableau - це потужний інструмент для виявлення тенденцій, вдосконалення стратегій та прийняття обґрунтованих рішень на основі даних. Використовуючи цей інструмент, компанія може досягти більшої ефективності та успіху в конкурентному середовищі.

РОЗДІЛ 3: ПОРІВНЯЛЬНИЙ ТА ЕМПІРИКО-СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ОСВІТИ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

3.1. Оцінювання впливу мікро- та макропоказників на діяльність ТОВ «ІНВЕРТ»

Термін зовнішнє середовище відноситься до всіх умов і факторів, які виникають незалежно від діяльності компанії. Кожна компанія має унікальне зовнішнє середовище, яке включає різноманітні фактори, які впливають на компанію зараз і в майбутньому [42].

Прямими конкурентами ТОВ «ІНВЕРТ» є всі українські підприємства, які виробляють аналогічну продукцію. На сучасному ринку кондитерських підприємств налічується близько 900 компаній, з яких 200 вважаються великими.

Компанія «ІНВЕРТ» займає ринкову частку 10-15% [43]. Її статус вважається високим і має конкурентну перевагу на ринку України.

Встановлені «ІНВЕРТ» показники якості привертають увагу світової спільноти, покращують імідж України як виробника високоякісної продукції та зміцнюють довіру.

Перевагами продукції ТОВ «ІНВЕРТ» є: висока якість, доступна ціна, високоякісна сировина та смак.

Проведемо PEST-аналіз, для більшого розуміння зовнішнього оточення.

Аналіз PEST є важливою концепцією у вивченні зовнішнього середовища компанії, що охоплює широкий спектр факторів і визначає їх вплив на бізнес-процеси та стратегічне планування [44].

Цей метод використовується для аналізу потенційних ринків, оцінки ключових тенденцій, виявлення ризиків і можливостей при впровадженні нових продуктів.

Це дозволяє компаніям адаптувати свої стратегії до змін зовнішнього середовища.

Аналіз PEST базується на розгляді чотирьох основних категорій факторів:

Політичні фактори: аналіз законів, постанов і політичних умов, які можуть вплинути на бізнес.

Економічні фактори: аналіз макроекономічних умов, такі як інфляція, безробіття та обмінні курси.

Соціокультурні фактори: аналіз культурних і соціальних тенденцій, які впливають на попит на товари та послуги.

Технологічні фактори: аналіз технологічних інновацій та їх впливу на бізнес-процеси.

Аналіз -PEST допомагає компаніям зрозуміти ширший контекст свого середовища, беручи до уваги різноманітні фактори, які можуть впливати на їх діяльність.

Це дозволяє компаніям приймати зважені стратегічні рішення та адаптувати свої дії до змін у зовнішньому середовищі.

Таблиця 3.3.1 - PEST-аналіз підприємства ТОВ «ІНВЕРТ»:

Соціальні (Social)	Технологічні (Technological)
Через складну ситуацію в країні стабільність доходів населення низька. Основні споживачі - здебільшого прості люди.	Фінансування наукових досліджень, які дозволяють вивчати та вдосконалювати конкурентоспроможні технології в кондитерському виробництві. здійснюється за рахунок інвестицій. Зазначаються досягнення у галузі кондитерського обладнання. отримання патентів на засоби контролю якості продукції. розширення виробничих потужностей та ліцензування обладнання.
Економічні (Economic)	Політичні (Political)
Нестабільні економічні умови. скорочення інвестицій у галузь. зниження платоспроможного попиту. коливання курсу валют (євро – у 2023). збільшення витрат на енергоносії.	Посилення регулювання для української харчової промисловості. Йдеться про посилення контролю за якістю продукції та сировини. заплановані зміни до антимонопольного законодавства. створення спеціальних державних установ для контролю за якістю продукції. посилення

державного контролю за конкуренцією. посилення нагляду.

Серед зовнішніх впливів на діяльність ТОВ «ІНВЕРТ» слід звернути увагу насамперед на політичні та економічні фактори. Компанія не може безпосередньо впливати на внутрішню політичну та економічну нестабільність. Важливо вжити заходів для забезпечення стабільної позиції на ринку.

Ці заходи включають проведення маркетингових досліджень, пошук постачальників якіснішої та економічно вигіднішої сировини, розширення ринків збуту, використання передових і ефективних технологій виробництва.

Вивчення конкурентного середовища в кондитерському бізнесі є важливим аспектом діяльності, оскільки ринок є висококонкурентним.

Розглянемо вплив конкурентного середовища на компанію ТОВ «ІНВЕРТ»:

- **Позиціонування на ринку:**

ТОВ «ІНВЕРТ» є одним з провідних виробників кондитерських виробів в Україні. Зберігаючи високу репутацію виробника якісних продуктів, компанія успішно конкурує внутрішньо та міжнародно.

- **Ключові конкуренти:**

Основними конкурентами ТОВ «ІНВЕРТ» є великі кондитерські компанії, які працюють в Україні та на міжнародному ринку. Як було визначено у розділі 2, сюди входять: ПРАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"», АТ «ВО «КОНТІ»», ПП ВТК "ЛУКАС", ТОВ "КД "ВАЦАК"", ТОВ "КИЇВСЬКИЙ БКК", АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ», ПРАТ "ХАРКІВСЬКА БІСКВІТНА ФАБРИКА", ТОВ "КФ "ЯРИЧ".

Проведемо оцінювання продукції (печиво) конкурентів у таблиці 3.1.2. Дані було взято з Інтернету, сайт Rozetka [45].

Таблиця 3.1.2 – Порівняльна оцінка печива:

Продукція	Показник					
	Вид печива	Ціна. грн	Вага. гр	Ціна за 100 гр	Термін придатності. міс.	Енергетична цінність. кКал /100г
ТОВ «ІНВЕРТ»	Печиво цукрове Richkaг Злата з ароматом вишні	206	1000	20.60	4	426
ПРАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"»	Печиво Roshen Jelly (малина)	34	135	25.19	12	383
АТ «ВО «КОНТІ»»	Печиво цукрове Konti Шанталь малина	135	600	22.50	7	16
ПП ВТК "ЛУКАС"	Печиво Лукас Каліфорнія з апельсиновою начинкою	28	150	18.67	6	439
ТОВ "КД "ВАЦАК"	Печиво КД ВАЦАК "Черрі"	48.7	300	16.23	1	413.8
ТОВ "КИЇВСЬКИЙ БКК"	Печиво «Energino» з ванільною начинкою	11.99	68	17.63	12	450
АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ»	Печиво Житомирські ласоці Арчі зі смаком шоколаду	277	1200	23.08	10	462
ПРАТ "ХАРКІВСЬКА БІСКВІТНА ФАБРИКА"	OLD COLLECTION З МОЛОЧНИМ ШОКОЛАДОМ	32	150	21.33	7	497
ТОВ "КФ «ЯРИЧ»	Печиво Yarych Petit Beurre	32.79	160	20.49	12	323

ТОВ «ІНВЕРТ» визначається як компанія з середньою ціною на своє печиво, що надає споживачам доступні та при цьому якісні кондитерські вироби. Однак вона вирізняється на ринку своїм найбільшим вибором асортименту печива серед конкурентів, визначаючи себе як лідера у цьому питанні.

ТОВ «ІНВЕРТ» спеціалізується виключно на виробництві печива, що робить її унікальною в контексті порівняння з іншими кондитерськими компаніями. Наприклад, у той час, як інші конкуренти можуть виготовляти не лише печиво, але й цукерки та інші види кондитерської продукції, ТМ «Pichkar» фокусується на розширенні асортименту саме у сфері печива.

Такий підхід дозволяє компанії концентрувати свої зусилля на вдосконаленні якості та різноманітності печива, надаючи споживачам більше варіантів та вибору. Середні ціни та широкий асортимент можуть забезпечити різноманіття продуктів для різних сегментів ринку, враховуючи різні смакові уподобання та бюджети споживачів.

Можливості для зростання:

Зберігаючи високий стандарт якості та розширюючи асортимент, ТОВ «ІНВЕРТ» може використовувати різні стратегії для привертання нових споживачів, таких як інновації у продукції, маркетингова діяльність, розширення на нові ринки або партнерства.

Аналіз конкурентного середовища надає компанії ТОВ «ІНВЕРТ» можливість краще розуміти своє положення на ринку та визначити стратегії для збереження та зміцнення своєї конкурентоспроможності.

Розглянемо основні показники фінансових результатів господарської діяльності підприємства є прибуток.

Керівник підприємства самостійно встановлює форми, систему і розміри заробітної плати та інших видів доходів працівників відповідно до чинного законодавства.

У всіх сферах своєї діяльності підприємство встановлює взаємовідносини з іншими організаціями та громадянами на основі угод.

Розглянемо основні показники фінансової звітності компанії ТОВ «ІНВЕРТ», починаючи з 2019 року по 9 місяців 2023 (Додаток 3).

Таблиця 3.1.3 – Основні показники фінансової звітності:

	9 місяців 2023. тис. грн.	2022. тис. грн.	2021. тис. грн.	2020. тис. грн.	2019. тис. грн.
Дохід	164.358	240.633	161.838	127.071	133.726
Чистий прибуток	7.344	7.193	2.051	4.521	5.075
Активи	136.368	120.419	96.357	72.473	73.955
Зобов'язання	47.028	44.523	42.654	20.821	26.824
Кількість працівників	202	205	210	210	210

Як видно з таблиці, то дохід компанії у 2020 році знизився, це пов'язано з початком поширення Пандемії в Україні (3 березня 2020 рік). Проте, зміни відбулись не дуже суттєві, так як люди в основному сиділи вдома та продовжили радувати себе смачним печивом. Звісно компанія могла б підвищити свою ціну на продукцію, але вона могла б втратити ще більше покупців, що призвело б до скорочення персоналу. Вже у 2021 році дохід компанії значно збільшився.

У 2022 році дохід збільшився на 49%, це також видно з дослідження у розділі 2 (підрозділ 2.3), так як з початком повномасштабної війни люди почали заїдати стрес та таким чином покращувати свій емоційний стан. Також важливий факт, який вплинув на таку значну зміну, це те, що багато компаній-конкурентів було зруйновано, або змушено закрити свій бізнес, через банкрутство, або на певний час довелося призупинити свою діяльність, через окупацію. Так як виробництво компанії ТОВ «ІНВЕРТ» знаходиться у Полтаві та Полтавській області, то підприємство не припиняло свою діяльність.

За 9 місяців 2023 року, ми бачимо дохід – 164.358 тис. грн., за 12 місяців – це приблизно буде становити – 219.144 тис. грн., що є меншим значенням у порівнянні з 2022 роком. Це пов'язано з відновленням своєї діяльності інших виробничих компаній.

Отже, компанія має гарний потенціал та не збирається припиняти свою роботу.

3.2. Розроблення методичних рекомендацій до підвищення якості організації та ведення бізнесу

Проведені дескриптивний та факторний аналізи у розділі 2 дозволили встановити, що компанії з високим доходом в основному мають вище освічений персонал. Для підвищення ефективності ТОВ «ІНВЕРТ» та збільшення прибутковості, рекомендується:

- Підвищення кваліфікації працівників: організація більшої кількості тренінгів та навчань для працівників, спрямованих на підвищення їхньої кваліфікації.
- Стимулювання навчання: введення системи мотивації для працівників, для отримання вищої освіти.
- Партнерство з вищими навчальними закладами: установа партнерських відносин із вузами для стажування студентів та спільного вивчення нових технологій.

Когортний аналіз показав, що не всі контрагенти залишаються ТОП покупцями. Для вирішення цієї проблеми рекомендується:

- Створення програми лояльності: введення системи бонусів та знижок для постійних клієнтів.
- Аналіз та вдосконалення продуктового асортименту: дослідження попиту та удосконалення асортименту для привертання нових та утримання існуючих клієнтів.
- Ефективне ведення маркетингу: використання інтернет-маркетингу та рекламних кампаній для збільшення свідомості про продукцію.

Вивчення конкурентного середовища дозволило визначити конкурентів. Для випередження конкурентів та зміцнення позицій ТОВ «ІНВЕРТ», рекомендується:

- Інновації та дослідження: інвестування у дослідження та розробку нових продуктів або удосконалення існуючих.
- Глобалізація та розширення ринків: розширення діяльності на нові ринки та залучення міжнародних клієнтів.
- Співпраця та стратегічні партнерства: укладання стратегічних угод та партнерств для забезпечення конкурентної переваги.

Для оцінки ефективності запропонованих рекомендацій складемо систему рівнянь, яка враховуватиме внесок кожної рекомендації у загальний успіх компанії. Припустимо, що вимір ефективності здійснено за кількісним показником успіху - прибутковості (Profitability, P).

- Q - кількість працівників, які підвищили кваліфікацію.
- M - індикатор стимулювання навчання.
- P - рівень партнерства з вищими навчальними закладами.
- L - створення програми лояльності.
- A - аналіз та вдосконалення продуктового асортименту.
- Mkt - ефективне ведення маркетингу.
- I - інновації та дослідження.
- G - глобалізація та розширення ринків.
- SP - співпраця та стратегічні партнерства.

Отже, сформуємо загальне рівняння для прибутковості:

$$P=f(Q,M,P,L,A,Mkt,I,G,SP)$$

Загальна стратегія ТОВ «ІНВЕРТ» повинна ґрунтуватися на поєднанні цих рекомендацій з урахуванням унікальних особливостей компанії та її ринкового середовища.

ВИСНОВКИ

Розвиток науки, освіти та бізнесу є фундаментальними елементами забезпечення сталого розвитку не лише окремого підприємства, але й суспільства в цілому. У світі, де швидкі технологічні зміни та глобалізація стають нормою, важливість високого рівня освіти та постійного розвитку стає невід'ємною частиною успішної економічної діяльності та конкурентоспроможності.

У ході дослідження виявлено ключові аспекти впливу освіти працівників та зовнішніх факторів на діяльність ТОВ «ІНВЕРТ». Аналіз загальних концепцій виявив важливість вищої освіти для підвищення ефективності бізнесу, через високий рівень професійної кваліфікації та інноваційний підхід до роботи.

Характеристика діяльності ТОВ «ІНВЕРТ» дозволила визначити основні напрямки компанії та її структурні особливості. Здійснений аналіз зовнішніх факторів виявив ризики та можливості, які впливають на підприємство.

Застосування інструментів статистичного аналізу в аналітично-розрахунковій частині дозволило підтвердити, що рівень освіти працівників має суттєвий вплив на фінансові показники підприємства. Також було виділено ключові зовнішні фактори, що впливають на успішність діяльності компанії.

Отримані результати становлять підґрунтя для розробки стратегій управління та підвищення конкурентоспроможності ТОВ «ІНВЕРТ». Рекомендації, запропоновані в даній дослідницькій роботі, спрямовані на покращення ефективності управління персоналом, адаптацію до зовнішніх змін та створення умов для стійкого розвитку підприємства в сучасному конкурентному середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Heckman. J. J.. & Kautz. T. (2012). Hard Evidence on Soft Skills. *Labour Economics*. 19(4). 451-464. <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2012.05.014>
2. Hanushek. E. A. (2013). Economic Growth in Developing Countries: The Role of Human Capital. *Economics of Education Review*. 37. 204-212. <https://doi.org/10.1016/j.econedurev.2013.06.007>
3. У Світовому банку пояснили важливість інвестування в освіту та здоров'я. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1892066-u-svitovomu-banku-poyasnili-vazhlivist-investuvannya-v-osvitu-ta-zdorovya>
4. World Economic Forum. (2018). The Future of Jobs Report 2018. World Economic Forum. <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2018>
5. Lee. S. H.. & Yoon. H. J. (2017). The effects of education on job satisfaction: Evidence from a workfare program. *Journal of Business and Psychology*. 32(2). 119-132.
6. Wang. M.. & Noe. R. A. (2010). "Antecedents and consequences of employee development: The moderating role of environmental dynamism." *Journal of Business and Psychology*. 25(4). 777-793. <https://doi.org/10.1007/s10869-009-9167-4>
7. Porter. M. E. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*. Harvard Business Review Press.
8. Christensen. C. M. (1997). *The Innovator's Dilemma: When New Technologies Cause Great Firms to Fail*. Harvard Business Review Press.
9. Levin. J. (2001). Education and Economic Growth in Cross-Country Regressions. *The Oxford Review of Economic Policy*. 17(4). 458-471.
10. Duhigg. C. (2016). What Google Learned From Its Quest to Build the Perfect Team. *The New York Times Magazine*.

<https://www.nytimes.com/2016/02/28/magazine/what-google-learned-from-its-quest-to-build-the-perfect-team.html>

11. Gittel. J. H. (2011). High-performance healthcare: Using the power of relationships to achieve quality, efficiency and resilience. McGraw-Hill Professional.

12. The Zappos Way of Managing by Tony Hsieh. Available at: <https://www.inc.com/magazine/20090501/the-zappos-way-of-managing.html>

13. Аналіз зовнішнього середовища. Режим доступу: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/strategic-planningcourse/external-analysis> (дата звернення: 20.11.2023 р.).

14. Heinonen K. Strandvik T. Reframing service innovation: COVID-19 as a catalyst for imposed service innovations. *Journal of Service Management*. 2021. Vol. 32 No. 1. P. 101-112. <https://doi.org/10.1108/JOSM-05-2020-0161>.

15. Сергій Наумов. Як український бізнес виживає під час війни. Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/03/6/697711/> (дата звернення: 28.11.2023 р.).

16. Moos R. H. Life transitions and crises: A conceptual overview / R.H. Moos, J.A. Schaefer. – In R. H. Moos (Ed.), *Coping with life crises: An integrated approach*. –New York: Plenum, 1986. – P.28–33.

17. Frydenberg E. *Beyond Coping. Meeting goals, visions and challenges* / E. Frydenberg. – Oxford University Press, 2002. – 176 p.

18. Angrist, J. D. and Imbens, G. W. (1995), “Two-stage least squares estimation of average causal effects in models with variable treatment intensity”, *Journal of the American Statistical Association*, 90, 430-42

19. Angrist, J. D. and Krueger, A. B. (1991), “Does compulsory schooling attendance affect schooling and earnings?” *Quarterly Journal of Economics*, 106, 976-1014

20. Belzil, C. (2007). “The return to schooling in structural dynamic models: a survey”. *European Economic Review*, 51, 1059–1105

18. LIMITED LIABILITY COMPANY INVERT (LLC INVERT). URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/30668247/.
19. Головна сторінка. Офіційний сайт торгової марки «Pichkar». Режим доступу: <https://pichkar.com.ua/> (дата звернення 18.11.2023 р.).
20. Ковальчук А. В. Удосконалення системи стратегічного управління ПрАТ «Київська». Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/> (дата звернення 28.11.2023 р.).
21. АТ "ВО "КОНТИ". Режим доступу: <https://konti.ua/social-responsibility>. (дата звернення 28.11.2023 р.).
22. ТОВ "КД "ВАЦАК"". Режим доступу: <https://vatsak.com.ua/about/> (дата звернення 28.11.2023 р.).
23. ТОВ «БРІОШЬ». Режим доступу: <https://to4ka.fun/o-nas/> (дата звернення 28.11.2023 р.).
24. ТОВ "КИЇВСЬКИЙ БКК". Режим доступу: <https://kyivbkk.com/ru/aboutus/> (дата звернення 28.11.2023 р.).
25. ТОВ "ЛА ТАРТА". Режим доступу: <https://tarta.com.ua/> (дата звернення 28.11.2023 р.).
26. ТОВ "ЛКФ "СВИТОЧ"". Режим доступу: <https://svitoch.business-guide.com.ua/>. (дата звернення 28.11.2023 р.).
27. ТОВ "КФ "СТИМУЛ". Режим доступу: <https://stimulsweet.com/ru/>. (дата звернення 28.11.2023 р.).
28. ТОВ "ТРИ СТАР. Режим доступу: <https://zolotoi-vek.ua/ru/about-us/>. (дата звернення 28.11.2023 р.).
29. ТОВ "КФ "СОЛОДКИЙ СВІТ. Режим доступу: <https://www.sladkiymir.com.ua/>. (дата звернення 28.11.2023 р.).
30. ТОВ "СОЛОДКА МРІЯ". Режим доступу: <https://vzfk.com.ua/>. (дата звернення 28.11.2023 р.).
31. ТОВ «ДОМІНІК КО". Режим доступу: <https://dominik.ua/ru/>. (дата звернення 28.11.2023 р.).

32. АТ «ЖИТОМИРСЬКІ ЛАСОЦІ». Режим доступу: <https://zl.com.ua/>. (дата звернення 28.11.2023 р.).
33. ХАРКІВСЬКА БІСКВІТНА ФАБРИКА. Режим доступу: <https://biscuit.com.ua/>. (дата звернення 28.11.2023 р.).
34. ТОВ "КФ"ДОБРОБУТ". Режим доступу: <https://secure.ubki.ua/b2/ubkireport/opendata/41220760>. (дата звернення 28.11.2023 р.).
35. ТОВ "КАРПАТ ІНВЕСТ. Режим доступу: <https://clarity-project.info/edr/34457057> (дата звернення 28.11.2023 р.).
36. ТОВ "МАГУР". Режим доступу: <https://www.ua-region.com.ua/13992859> (дата звернення 28.11.2023 р.).
37. ТОВ "КФ "ЯРИЧ". Режим доступу: <https://www.yarych.com/> (дата звернення 28.11.2023 р.).
38. ПРАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА "РОШЕН"». Режим доступу: <https://roshenstores.com/about> (дата звернення 28.11.2023 р.).
39. Дані про компанії. Режим доступу: https://opendatabot.ua/?utm_source=google&utm_medium=src&utm_campaign=google-search (дата звернення 28.11.2023 р.).
40. Компанії дані. Режим доступу: https://opendatabot.ua/?utm_source=google&utm_medium=src&utm_campaign=google-search (дата звернення 28.11.2023 р.).
41. Когортний аналіз в Tableau. Режим доступу: <https://gurt.org.ua/news/recent/78135/> (дата звернення 04.12.2023 р.).
42. Аналіз зовнішнього середовища. Режим доступу: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/strategic-planningcourse/external-analysis> (дата звернення: 20.11.2023 р.).
43. Загірняка М.В., Перерви П.Г., Маслак О.І. Економіка підприємства: стратегічне управління підприємства. 2015. – 736 с.

44. Рівень підприємства. Режим доступу: <https://poltava.to/project/1442/> (дата звернення 28.11.2023 р.).

45. Rozetka. Режим доступу: <https://rozetka.com.ua/ua/>. (дата звернення: 05.12.2023 р.).

Додатки

Додаток 1

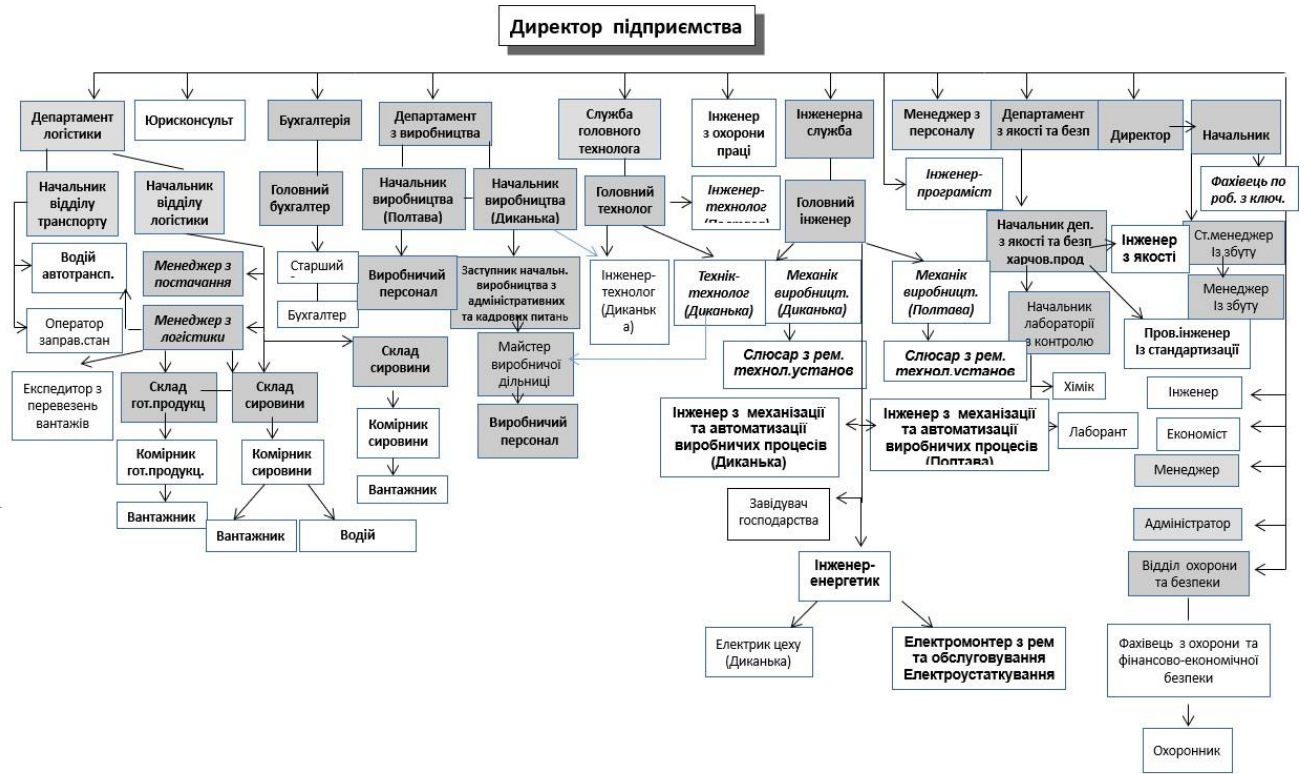

Рисунок 1.1 – Організаційна структура компанії ТОВ «ІНВЕРТ»

Додаток 2

ТОП контрагентів	Продаж	Рік
ООО "Витрум плюс", Білорусь	14 543 781,70	2019
ТОВ "НИКА ПРОДСЕРВИС"	14 327 945,85	2019
ТОВ "СОЮЗ КОНДИТЕРІВ"	10 979 283,06	2019
ТОВ "ПРОДМАРКЕТ ТРЕЙД"	9 402 561,58	2019
ПП "БЕРТА ПЛЮС"	8 465 150,55	2019
ТОВ "НИКА ПРОДСЕРВИС"	14 652 484,59	2020
ТОВ "СОЮЗ КОНДИТЕРІВ"	10 849 681,22	2020
ДиканькаМлин, ТОВ	10 753 729,00	2020
ПП "ГАЛАКТИКА"	8 750 994,78	2020
ТОВ "РАТЕКС"	7 678 824,33	2020
ТОВ "НИКА ПРОДСЕРВИС"	17 951 465,73	2021
ТОВ "СОЮЗ КОНДИТЕРІВ"	14 340 077,34	2021
ТОВ "ТД "БОЙЧАК"	12 755 396,42	2021
ПП "ГАЛАКТИКА"	10 096 543,04	2021
ТОВ "РАТЕКС"	8 750 317,82	2021
ТОВ "СОЮЗ КОНДИТЕРІВ"	26 081 343,11	2022
ТОВ "ТД "БОЙЧАК"	21 085 661,84	2022
ТОВ "ДК "ЛеКо"	15 759 054,18	2022
ТОВ "РАТЕКС"	14 859 762,37	2022
ПП "ГАЛАКТИКА"	13 873 573,04	2022
ТОВ "ТД "БОЙЧАК"	19584480,12	2023
ПП Курілін Ігор Анатолійович	16344955,72	2023
ТОВ "ДК "ЛеКо"	13213768,07	2023
ПП "БОЛЕРО-СЕРВІС"	12336385,1	2023
ТОВ "РАТЕКС"	11254448,04	2023

Рисунок 2.2 – Продажі протягом 2019-2023 років

Додаток 3

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНВЕРТ"	Дата (рік, місяць)	за 6	КОДИ
Територія	ПОЛТАВСЬКА	за 2019	12	5310136400
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ		240
Вид економічної діяльності	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів та тістечок тривалого зберігання	за КВЕД		10.72

Середня кількість працівників ¹ 191
Адреса, телефон вулиця М.Бірюзова, буд. 26/1, м. ПОЛТАВА, ПОЛТАВСЬКА обл., 36007 0504048626
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	62	51
первісна вартість	1001	138	138
накопичена амортизація	1002	76	87
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 947	5 091
Основні засоби	1010	16 314	17 415
первісна вартість	1011	33 804	39 461
знос	1012	17 490	22 046
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	20 323	22 557
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	10 594	11 490
Виробничі запаси	1101	9 143	9 763
Незавершене виробництво	1102	309	317
Готова продукція	1103	1 142	1 410
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 336	10 673
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	3 126	8 005
з бюджетом	1135	1 294	860
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 008	4 592
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 291	15 778
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	6 085	15 778
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатка 3

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	40 649	51 398
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	60 972	73 955

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 000	5 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 740	1 740
Нерозподілений ввібуток (непокритий збиток)	1420	35 316	40 391
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Виключений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	42 056	47 131
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Притовний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	2 000
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	11 177	16 115
розрахунками з бюджетом	1620	511	149
у тому числі з податку на прибуток	1621	410	30
розрахунками зі страхування	1625	81	102
розрахунками з оплати праці	1630	320	412
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	2
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 827	8 044
Усього за розділом III	1695	18 916	26 824
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Активна частіть активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	60 972	73 955

Берішнік
Головний бухгалтер

ЕП Гиньва
Лариса Іванівна
ЕП Воловик
Таміла
Миколаївна

Пічка Лариса Іванівна

Воловик Таміла Миколаївна

Визначено за наказом державного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Рисунок 3.1 – Баланс підприємства ТОВ «ІНВЕРТ» за 2019

Продовження додатка 3

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНВЕРТ" (найменування) за ЄДРПОУ 30668247

Дата (рік, місяць, число) 2020 01 01

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2019 р.

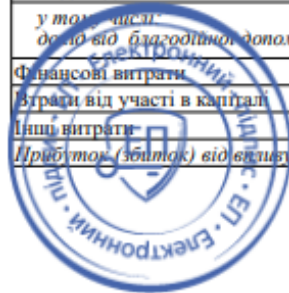
Форма N2 Код за ДКУД 1801003

КОДИ

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	133 726	144 984
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестрахування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(108 958)	(118 810)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	24 768	26 174
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 060	1 134
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(3 637)	(3 032)
Витрати на збут	2150	(12 346)	(13 406)
Інші операційні витрати	2180	(3 744)	(1 611)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	6 101	9 259
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	230	65
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(142)	(15)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 3

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	6 189	9 309
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 114)	(1 676)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	5 075	7 633
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5 075	7 633

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	99 690	110 401
Витрати на оплату праці	2505	11 676	9 482
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 533	2 058
Амортизація	2515	4 568	4 131
Інші операційні витрати	2520	6 915	10 694
Разом	2550	125 382	136 766

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Пічкар
Лариса Іванівна
ЕП Воловик
Таміла
Миколаївна

Пічкар Лариса Іванівна

Воловик Таміла Миколаївна

Рисунок 3.2 – Звіт про фінансові результати ТОВ «ІНВЕРТ» за 2019

Продовження додатка 3

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНВЕРТ"	Дата (рік, місяць, номер документа)	31 грудня 2020
Територія	ПОЛТАВСЬКА	за КОДСТУ	5310136400
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошніаних кондитерських виробів, торгів та тістечок тривалого зберігання	за КВЕД	10.72
Середня кількість працівників	1 202		
Адреса, телефон	вулиця М.Бірюзова, буд. 26/1, м. ПОЛТАВА, ПОЛТАВСЬКА обл., 36007	0504048626	
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			v
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	51	39
первісна вартість	1001	138	138
накопичена амортизація	1002	87	99
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 091	16 791
Основні засоби	1010	17 415	18 683
первісна вартість	1011	39 461	42 896
знос	1012	22 046	24 213
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	22 557	35 513
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	11 490	17 634
Виробничі запаси	1101	9 763	16 092
Незавершене виробництво	1102	317	388
Готова продукція	1103	1 410	1 002
Товари	1104	-	152
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	10 673	9 109
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	8 005	1 583
з бюджетом	1135	860	2 344
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 592	3 317
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	15 778	2 973
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	15 778	2 973
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	51 398	36 960
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	73 955	72 473

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 000	5 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у двоцифрах	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 740	1 740
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	40 391	44 912
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	47 131	51 652
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	2 000	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	16 115	12 984
розрахунками з бюджетом	1620	149	219
у тому числі з податку на прибуток	1621	30	68
розрахунками зі страхування	1625	102	122
розрахунками з оплати праці	1630	412	461
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	8 044	7 035
Усього за розділом III	1695	26 824	20 821
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
Усього за розділом IV	1800	-	-
Баланс	1900	73 955	72 473

ЕП Пічкар
Лариса Іванівна
ЕП Воловик
Таміла
Миколаївна

Пічкар Лариса Іванівна

Воловик Таміла Миколаївна

Випущено згідно з порядком, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Рисунок 3.3 – Баланс підприємства ТОВ «ІНВЕРТ» за 2020

Продовження додатка 3

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНВЕРТ" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДН		
			2021	01	01
			30668247		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	127 071	133 726
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(107 202)	(108 958)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	19 869	24 768
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	13 209	1 060
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(4 083)	(3 637)
Витрати на збут	2150	(11 137)	(12 346)
Інші операційні витрати	2180	(12 415)	(3 744)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	5 443	6 101
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	114	230
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(44)	(142)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 3

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	5 513	6 189
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(992)	(1 114)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	4 521	5 075
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4 521	5 075

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	93 146	99 690
Витрати на оплату праці	2505	14 150	11 676
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 100	2 533
Амортизація	2515	7 420	4 568
Інші операційні витрати	2520	7 533	6 915
Разом	2550	125 349	125 382

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Пичкар
Лариса Іванівна
ЕП Воловик
Таміла
Миколаївна

Пичкар Лариса Іванівна

Воловик Таміла Миколаївна

Рисунок 3.4 – Звіт про фінансові результати ТОВ «ІНВЕРТ» за 2020

Продовження додатка 3

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНВЕРТ"	Дата (рік, місяць, число)	31 грудня 2021	КОДИ	
Територія	ПОЛТАВСЬКА	за КВЕД	10.72	ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО	065533
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240	UA53080370010073240	
Вид економічної діяльності	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошанних кондитерських виробів, тортів і тістечок трипалого зберігання	за КВЕД	10.72		
Середня кількість працівників	210				
Адреса, телефон	вулиця М.Бірозова, буд. 26/1, м. ПОЛТАВА, ПОЛТАВСЬКА обл., 36007	0504048626			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					V
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

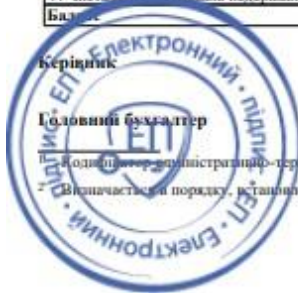
А К Т И В	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	39	26
первісна вартість	1001	138	144
накопичена амортизація	1002	99	118
Незавершені капітальні інвестиції	1005	16 791	10 721
Основні засоби	1010	18 683	22 806
первісна вартість	1011	42 896	52 547
знос	1012	24 213	29 741
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	35 513	33 553
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	17 634	29 433
виробничі запаси	1101	16 092	22 649
незавершене виробництво	1102	388	2 066
готова продукція	1103	1 002	4 390
товари	1104	152	328
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9 109	14 063
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	1 583	2 703
з бюджетом	1135	2 344	2 079
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 317	50
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 973	14 458
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	2 973	14 458
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перестрахування у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатка 3

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	18
Усього за розділом II	1195	36 960	62 804
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	72 473	96 357

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 000	5 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 740	1 740
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	44 912	46 963
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	51 652	53 703
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Прітловий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	17 974
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	12 984	15 127
розрахунками з бюджетом	1620	219	298
у тому числі з податку на прибуток	1621	68	157
розрахунками зі страхування	1625	122	150
розрахунками з оплати праці	1630	461	552
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	104
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7 035	8 449
Усього за розділом III	1695	20 821	42 654
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	72 473	96 357

*ЕП Пічкарь
Лариса Іванівна
ЕП Воловик
Таміла
Миколаївна*

Пічкарь Лариса Іванівна

Воловик Таміла Миколаївна

Відділення держадміністрацій територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Рисунок 3.5 – Баланс підприємства ТОВ «ІНВЕРТ» за 2021

Продовження додатка 3

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНВЕРТ" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2022	01	01
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2021 р.		30668247	ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО		
		Форма № 2 Код за ДКУД	1801003		

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	161 838	127 071
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(146 288)	(107 202)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	15 550	19 869
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	2 571	13 209
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(4 917)	(4 083)
Витрати на збут	2150	(9 631)	(11 137)
Інші операційні витрати	2180	(1 181)	(12 415)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	2 392	5 443
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	63	114
Інші доходи	2240	106	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(60)	(44)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 3

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	2 501	5 513
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(450)	(992)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	2 051	4 521
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 051	4 521

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	124 723	93 146
Витрати на оплату праці	2505	17 247	14 150
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 745	3 100
Амортизація	2515	6 103	7 420
Інші операційні витрати	2520	15 541	7 533
Разом	2550	167 359	125 349

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ІП Пічкач
Лариса Іванівна
ІП Воловик
Таміла
Миколаївна

Пічкач Лариса Іванівна

Воловик Таміла Миколаївна

Рисунок 3.6 – Звіт про фінансові результати ТОВ «ІНВЕРТ» за 2021

Продовження додатка 3

Додаток І
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку І "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНВЕРТ"	Дата (рік, місяць, день)	КОДИ
Територія	ПОЛТАВСЬКА	за Ф. ДОКУМЕНТ	1801001
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОІФПГ	240
Вид економічної діяльності	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошnianих кондитерських виробів, торгів і тістечок тривалого зберігання	за КВЕД	10.72
Середня кількість працівників	205		
Адреса, телефон	вулиця М.Бірозова, буд. 26/1, м. ПОЛТАВА, ПОЛТАВСЬКА обл., 36007	0504048626	
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

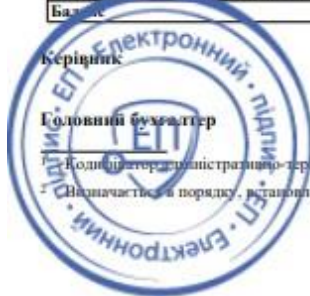
Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	26	13
первісна вартість	1001	144	144
накопичена амортизація	1002	118	131
Незавершені капітальні інвестиції	1005	10 721	9 105
Основні засоби	1010	22 806	29 026
первісна вартість	1011	52 547	65 555
знос	1012	29 741	36 529
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	33 553	38 144
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	29 433	49 968
виробничі запаси	1101	22 649	46 350
незавершене виробництво	1102	2 066	417
готова продукція	1103	4 390	2 420
товари	1104	328	781
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	14 063	11 613
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 703	11 489
з бюджетом	1135	2 079	1 753
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	50	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	14 458	7 418
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	14 458	7 418
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатка 3

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	18	34
Усього за розділом II	1195	62 804	82 275
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	96 357	120 419

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 000	20 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 740	2 100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	46 963	53 796
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	53 703	75 896
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	17 974	18 233
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	15 127	9 330
розрахунками з бюджетом	1620	298	469
у тому числі з податку на прибуток	1621	157	322
розрахунками зі страхування	1625	150	150
розрахунками з оплати праці	1630	552	582
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	104	208
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	8 449	15 551
Усього за розділом III	1695	42 654	44 523
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста нерозподілена нерезервна частка пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	96 357	120 419

ЕП Пічкар
Лариса Іванівна
ЕП Воловик
Таміла
Миколаївна

Пічкар Лариса Іванівна

Воловик Таміла Миколаївна

1. Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та території територіальних громад.
2. Визначено за порядком, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Рисунок 3.7 – Баланс підприємства ТОВ «ІНВЕРТ» за 2022

Продовження додатка 3

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНВЕРТ" (найменування) Дата (рік, місяць, число) 2023 01 01 за ЄДРПОУ 30668247

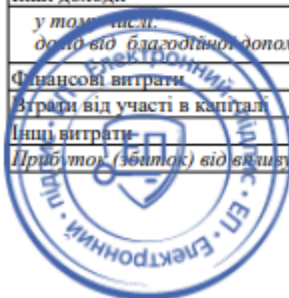
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	240 633	161 838
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(213 630)	(146 288)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	27 003	15 550
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 707	2 571
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(4 675)	(4 917)
Витрати на збут	2150	(13 591)	(9 631)
Інші операційні витрати	2180	(2 013)	(1 181)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	8 431	2 392
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	374	63
Інші доходи	2240	2	106
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(35)	(60)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 3

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	8 772	2 501
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 579)	(450)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	7 193	2 051
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	7 193	2 051

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	192 794	124 723
Витрати на оплату праці	2505	17 971	17 247
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 958	3 745
Амортизація	2515	6 813	6 103
Інші операційні витрати	2520	8 267	15 541
Разом	2550	229 803	167 359

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Пичкар
Лариса Іванівна
ЕП Воловик
Таміла
Миколаївна

Пичкар Лариса Іванівна

Воловик Таміла Миколаївна

Рисунок 3.8 – Звіт про фінансові результати ТОВ «ІНВЕРТ» за 2022

Продовження додатка 3

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	<u>Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНВЕРТ"</u>	Дата (рік, місяць, день)	<u>01.09.2023</u>	КОДІ	
Територія	<u>ПОЛТАВСЬКА</u>	за ЄДРРНО	<u>11010111</u>	ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД	<u>UA53080370010073240</u>
Організаційно-правова форма господарювання	<u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>	за КОПФГ	<u>240</u>		
Вид економічної діяльності	<u>Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошnianих кондитерських виробів, тортив і тістечок тривалого зберігання</u>	за КВЕД	<u>10.72</u>		
Середня кількість працівників	<u>2 197</u>				
Адреса, телефон	<u>вулиця М.Бірюзова, буд. 26/1, м. ПОЛТАВА, ПОЛТАВСЬКА обл., 36007</u>		<u>0504048626</u>		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					
v					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 30 вересня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

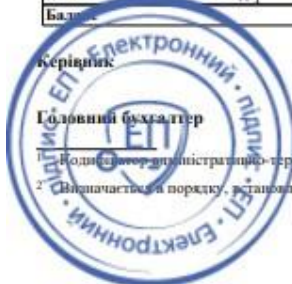
А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	13	171
первісна вартість	1001	144	264
накопичена амортизація	1002	131	93
Незавершені капітальні інвестиції	1005	9 105	8 934
Основні засоби	1010	29 026	30 321
первісна вартість	1011	65 555	73 154
знос	1012	36 529	42 833
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	38 144	39 426
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	49 968	44 174
виробничі запаси	1101	46 350	40 932
незавершене виробництво	1102	417	107
готова продукція	1103	2 420	2 285
товари	1104	781	850
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11 613	15 093
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	11 489	14 752
з бюджетом	1135	1 753	10
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 418	22 912
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	7 418	22 912
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатка 3

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	34	1
Усього за розділом II	1195	82 275	96 942
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	120 419	136 368

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20 000	26 100
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у доцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	2 100	2 100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	53 796	61 140
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	75 896	89 340
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	18 233	18 190
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	9 330	10 316
розрахунками з бюджетом	1620	469	1 271
у тому числі з податку на прибуток	1621	322	642
розрахунками зі страхування	1625	150	142
розрахунками з оплати праці	1630	582	543
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	208	253
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	15 551	16 313
Усього за розділом III	1695	44 523	47 028
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	120 419	136 368

ЕП Пичар
Лариса Іванівна
ЕП Воловик
Таміла
Миколаївна

Пичар Лариса Іванівна

Воловик Таміла Миколаївна

¹ Відділення держадміністрацій територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Відношення в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Рисунок 3.9 – Баланс підприємства ТОВ «ІНВЕРТ» за 9 міс. 2023

Продовження додатка 3

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ІНВЕРТ" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2023	10	01
			30668247		
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 9 Місяців 2023 р.			ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО		
			Форма № 2 Код за ДКУД 1801003		

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	164 358	172 427
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестрахування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(140 119)	(152 105)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	24 239	20 322
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	250	909
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(3 707)	(3 166)
Витрати на збут	2150	(11 554)	(9 449)
Інші операційні витрати	2180	(632)	(1 898)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	8 596	6 718
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	536	263
Інші доходи	2240	-	2
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(176)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 3

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	8 956	6 983
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 612)	(1 257)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	7 344	5 726
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	7 344	5 726

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	126 425	124 176
Витрати на оплату праці	2505	13 549	13 347
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 940	2 955
Амортизація	2515	6 401	4 866
Інші операційні витрати	2520	6 245	16 539
Разом	2550	155 560	161 883

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Пічкач
Лариса Іванівна
ЕП Воловик
Таміла
Миколаївна

Пічкач Лариса Іванівна

Воловик Таміла Миколаївна

Рисунок 3.10 – Звіт про фінансові результати ТОВ «ІНВЕРТ» за 9 міс. 2023